

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Problematika soukromých středních škol AHOL
Issues of Private Secondary Schools AHOL

Student:

Lenka Vavříková

Vedoucí bakalářské práce:

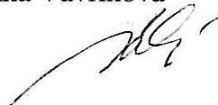
Ing. Alžběta Urbancová, PhD.

Ostrava 2011

Místopřísežné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně.

Lenka Vavříková

V Ostravě dne 9. května 2011

Obsah:

1.	Úvod.....	1
2.	Charakteristika společnosti s ručením omezeným a školské právnické osoby	3
2.1	Společnost s ručením omezeným	3
2.1.1	Právní úprava.....	3
2.1.2	Orgány společnosti	5
2.1.3	Účetnictví	6
2.1.4	Problematika základu daně z příjmů s.r.o.	9
2.2	Školská právnická osoba.....	10
2.2.1	Právní úprava.....	10
2.2.2	Orgány školské právnické osoby	12
2.2.3	Účetnictví	14
2.2.4	Problematika základu daně z příjmů školské právnické osoby	16
2.3	Dílčí srovnání společnosti s ručením omezeným a školské právnické osoby	18
2.3.1	Souhrnná charakteristika společnosti s ručením omezeným	18
2.3.2	Souhrnná charakteristika školské právnické osoby	18
2.3.3	Srovnání společnosti s ručením omezeným a školské právnické osoby	19
2.3.4	Srovnání středních škol podle zřizovatelů v celostátním a krajském měřítku	20
3.	Činnost škol a jejich financování	24
3.1	AHOL – Střední odborná škola, s.r.o.	24
3.1.1	Činnost společnosti	24
3.1.2	Projektové aktivity.....	25
3.1.3	Účetnictví a financování.....	27
3.2	AHOL – Střední škola gastronomie, turismu a lázeňství, školská právnická osoba	29
3.2.1	Činnost školské právnické osoby.....	29
3.2.2	Projektové aktivity.....	30

3.2.3	Účetnictví a financování.....	31
3.3	Srovnání a vyhodnocení financování a účetnictví hlavní činnosti vybraných škol	33
4.	Analýza účetních závěrek, výročních zpráv a auditů	39
4.1	Účetní závěrka.....	39
4.1.1	Účetní závěrka společnosti s ručením omezeným	39
4.1.2	Účetní závěrka školské právnické osoby.....	41
4.2	Výroční zpráva a audit.....	43
4.2.1	Výroční zpráva a audit společnosti s ručením omezeným	43
4.2.2	Výroční zpráva a audit školské právnické osoby.....	44
4.3	Rozdíly v účetních závěrkách, výročních zprávách a auditech jednotlivých škol.....	45
5.	Závěr	49
	Seznam použité literatury	51
	Seznam zkratk	
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Přílohy	

1. Úvod

Česká legislativa umožňuje založení soukromé školy a školského zařízení, které jsou zřízeny soukromými osobami, státními podniky nebo církví. Tyto soukromé školy vznikaly postupně od roku 1989 v různých právních formách. V současné době se soukromé střední školy dělí na několik právních forem, jako jsou společnosti s ručením omezeným, školské právnické osoby, akciové společnosti nebo obecně prospěšné společnosti. Při zakládání soukromé školy záleží jen na zřizovateli, pro jakou právní formu se rozhodne. Většina soukromých středních škol v České republice jsou založeny jako právnické osoby.

Z názvu bakalářské práce vyplývá, že se budu zabývat konkrétními soukromými školami a jejich srovnáváním po stránce jejich právní formy, kdy jedna škola je společností s ručením omezeným a druhá školskou právnickou osobou. V druhé kapitole se budu věnovat charakteristice jednotlivých škol a budu hledat rozdíly v založení těchto škol, v jejich právních úpravách, orgánech společnosti, způsobu vedení účetnictví a rozdílech v daních z příjmů.

Dílčí srovnání společnosti s ručením omezeným a školské právnické osoby zapracuji do přehledné tabulky, která bude stručným přehledem o základních odlišnostech obou škol. V této kapitole budu pracovat s údaji získanými z Rejstříku škol, z webových stránek Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, a porovnáím celkový počet středních škol s počtem soukromých středních škol v České republice a v Moravskoslezském kraji.

Třetí kapitolu zaměřím na činnost jednotlivých škol a jejich financování. Stručně se v jednotlivých kapitolách budu zabývat historií, současností a projektovými aktivitami jednotlivých škol. Kapitolu o financování zaměřím na příjmy jednotlivých škol z hlavní činnosti i projektových aktivit. Protože financování je přímo závislé na počtu žáků, provedu srovnání počtu žáků, výše školného a dotací ze státního rozpočtu, které jsou školám přidělovány ve formě ročních normativů na žáka podle jednotlivých oborů vzdělávání.

Samostatnou částí bakalářské práce bude analýza účetní závěrky, výroční zprávy a auditu. Vzhledem ke specifickému přidělování dotací soukromým školám se v kapitole účetních závěrek budu zabývat porovnáním příjmů ze školného, dotací a nákladů

na mzdy, které tvoří nejvyšší nákladovou položku obou škol. Pro větší názornost uvedu výsledky hospodaření za léta 2007 – 2009.

Dle mého názoru je toto téma zajímavé nejen z hlediska srovnání dvou právních forem ve školství, ale také z důvodu, že se jedná o soukromé školy, které mají v českém školství poměrně velké zastoupení. **Cílem mé práce je srovnání obou právních forem po legislativní stránce i z hlediska daně z příjmů, zaměřím se na činnost jednotlivých škol, jejich projektové aktivity, financování, vedení účetnictví obou škol a jejich rozdíly v účetních závěrkách, výročních zprávách a auditech. Výsledkem porovnávání bude návrh, pro rozhodování zřizovatelů soukromých škol, pro kterou z právních forem se rozhodnout při současné legislativě.**

2. Charakteristika společnosti s ručením omezeným a školské právnické osoby

2.1 Společnost s ručením omezeným

2.1.1 Právní úprava

Právní subjektivita

Společnost s ručením omezeným je právnickou osobou, má vlastní právní subjektivitu, což znamená, že má způsobilost k právům a povinnostem na jedné straně a na straně druhé způsobilost k právním úkonům. Společnost s ručením omezeným je způsobilá sama právně jednat a zavazovat se a její právní subjektivita je oddělena od právní subjektivity jejich společníků, což platí i v cizích právních řádech.¹ Její postavení je zakotveno v ustanovení § 56 odst. 1 obchodního zákoníku a je považována za obchodní společnost kapitálového typu, která je charakterizována několika znaky:

- povinnost tvořit základní kapitál, a to nejméně ve výši stanovené zákonem,
- povinnost společníků ke vkladům,
- existence obchodního podílu společníka,
- pevná organizační struktura daná zákonem.

Vznik

Společnost s ručením omezeným vzniká zápisem do obchodního rejstříku, a to na základě společenské smlouvy nebo na základě zakladatelské listiny. Obchodní rejstřík můžeme definovat jako veřejnoprávní evidenci podnikatelů, do něhož se zapisují zákonem stanovené údaje. Společenská smlouva má formu veřejné listiny, tedy notářského zápisu dle § 57 odst. 1 obchodního zákoníku a uzavírá se v případech více společníků. Pokud je firma založená jen jedním zakladatelem, pak zákon stanoví, že se tak děje na základě jednostranného právního úkonu – zakladatelské listiny. Pokud do jednočlenné společnosti přistoupí další společník, pak se zakladatelská listina mění na společenskou smlouvu, což platí i obráceně, pokud se vícečlenná společnost změní na společnost s jedním společníkem.

¹ DVOŘÁK T., *Společnost s ručením omezeným*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2008. 454 s. ISBN 978-80-7357-344-7.

Zánik

Zánik společnosti nastává dnem výmazu z obchodního rejstříku. Zánik společnosti můžeme rozdělit na dobrovolný a nucený. U dobrovolného zrušení je to uplynutí doby, na kterou byla společnost založena, nebo dosažení určitého cíle – účelu, kvůli kterému byla společnost zřízena. Může být také zrušena usnesením. Mezi nucený zánik společnosti řadíme zrušení společnosti soudem a její následnou likvidaci a dále to může být zrušení v souvislosti s insolvenčním řízením. Každý společník má nárok na podíl na likvidačním zůstatku podle poměrů jejich obchodních podílů, a to za předpokladu, že byly uspokojeny pohledávky všech známých věřitelů dle § 153 obchodního zákoníku.

Obchodní podíl

Jedním z klíčových pojmů právní úpravy s.r.o. je obchodní podíl, který je vymezen jako účast společníka na společnosti a z toho plynou práva a povinnosti společníka. Obchodní podíl je převoditelný, tento převod je možný pouze smlouvou, která je upravena v ustanovení § 115 odst. 3 obch.z.² Společníci ručí za závazky společnosti, dokud splacení vkladů nebylo zapsáno do Obchodního rejstříku. Výše základního kapitálu musí činit alespoň 200.000,- Kč, u společností založených před 1. lednem 2001 může být základní kapitál v hodnotě nižší než 200.000,- Kč, ne však pod 100.000,- Kč. Před zápisem do Obchodního rejstříku musí být splaceno nejméně 30% každého peněžitého vkladu; pokud má společnost jen jednoho společníka, pak musí být před zápisem do Obchodního rejstříku splacen vklad celý. Povinnost společníků zaplatit vklad je dána podmínkami, které jsou určeny ve společenské smlouvě, nejpozději však do 5 let od vzniku společnosti.³

Rezervní fondy

Rezervní fondy jsou součástí vlastního kapitálu; v rozvaze se nám objevují na straně pasiv a jsou tvořeny vždy z čistého zisku. Jestliže není ve společenské smlouvě stanoveno jinak, společnost je tvoří nejméně ve výši 10 % z čistého zisku, ne však více než 5% z hodnoty základního kapitálu, a to poprvé v tom roce, kdy společnost dosáhne zisku dle

² DVOŘÁK T., *Společnost s ručením omezeným*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2008. 454 s. ISBN 978-80-7357-344-7.

³ FIŠEROVÁ, E.; CHALUPA, R.; KADLEC, J.; PILÁTOVÁ, J.; PROCHÁZKOVÁ, D.; SEDLÁK, R.; SKÁLOVÁ, J.; TKÁČ, R.; VLACH, P. *ABECEDA účetnictví pro podnikatele 2010*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. 439 s. ISBN 978-80-7263-598-6.

řádné účetní závěrky. Tvorba rezervního fondu má přednost před rozdělováním dosaženého zisku společníkům.⁴

2.1.2 Orgány společnosti

Valná hromada

Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada (§ 125 odst. 1 obch. z.); pokud má společnost s ručením omezeným jediného společníka, pak valnou hromadu tvoří tento jeden společník. Zasedání valné hromady musí být nejméně jedenkrát ročně - důvodem je schválení řádné účetní závěrky a rozhodnutí o rozdělení zisku nebo o úhradě ztráty. Valná hromada schvaluje řádné, mimořádné, konsolidované a mezitímní účetní závěrky, rozdělení zisku, schvalování stanov, rozhoduje o změnách společenské smlouvy, zvýšení nebo snížení základního kapitálu. Z tohoto důvodu by valná hromada měla být usnášeníschopná - musí se dostavit takový počet společníků, kteří budou mít dostatek hlasů k přijetí konkrétního usnesení, tedy nadpoloviční většina.

Jednatelé

Statutárním orgánem společnosti je jeden nebo více jednatelů (§ 133 odst. 1 obch. z.), kteří jsou oprávněni jednat jménem společnosti⁵. Jednatel se může stát dle § 136 odst. 2 a § 194 odst. 7 obch. z. fyzická osoba starší 18 let, plně způsobilá k právním úkonům, bezúhonná, u níž nenastala překážka provozování živnosti. Tato osoba nesmí být zároveň členem dozorčí rady nebo prokuristou téže společnosti a nesmí mít zákaz výkonu funkce podle § 381 obch. z.

Dozorčí rada

Kontrolním orgánem společnosti je dozorčí rada, která může být zřízena na základě rozhodnutí společníků. Členové dozorčí rady jsou zapsáni v Obchodním rejstříku. Dozorčí rada vykonává dohled nad činností jednatelů, nemá však právo cokoli jednatelemi přikázat nebo zakázat. Dále kontroluje obsah účetních knih, přezkoumává správnost účetních závěrek a v neposlední řadě podává zprávy o své činnosti v souladu se lhůtami stanovenými

⁴ DVOŘÁK T., *Společnost s ručením omezeným*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2008. 454 s. ISBN 978-80-7357-344-7.

⁵ DVOŘÁK T., *Společnost s ručením omezeným*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2008. 454 s. ISBN 978-80-7357-344-7.

společenskou smlouvou. Dozorčí rada má nejméně 3 členy, maximální počet členů není zákonem určen. Členové dozorčí rady jsou jmenováni a odvoláváni společníky s. r. o. Ustanovení dozorčí rady ve společnosti s ručením omezeným je však zcela na vůli jednatelů, není striktně dána zákonem.

2.1.3 Účetnictví

Vedení účetnictví

Společnost s ručením omezeným je povinna vést účetnictví podle zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a řídí se vyhláškou MF ČR č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, která obsahuje základní požadavky na výstupy z účetnictví. Tato vyhláška neopakuje ustanovení zákona, ale navazuje na jeho znění a podrobněji je rozvádí. Dále se společnost s ručením omezeným řídí Českými účetními standardy č. 001-023. Podnik se řídí Mezinárodními standardy účetního výkaznictví (IFRS), pokud je emitentem cenných papírů nebo dobrovolně přechází na IFRS, anebo je dceřinou společností mateřské společnosti, která podle IFRS již účtuje. Požadavky na vedení účetnictví jsou obsaženy v § 8 zákona 563/1991 Sb., který říká, že účetnictví musí být správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a účetní jednotky jej musí vést způsobem zaručujícím jejich trvalost.⁶

Účetní závěrka

Účetnictví musí být vedeno tak, aby účetní závěrka, která je sestavována na jeho základě, poskytovala poctivý a věrný obraz o účetnictví a o finanční situaci účetní jednotky, přičemž obsah má přednost před formou. Účetním obdobím může být buď kalendářní rok anebo hospodářský rok, popřípadě období delší než 12 měsíců, pokud účetní jednotka vzniká v období 3 měsíců před koncem kalendářního nebo hospodářského roku, popřípadě zaniká 3 měsíce po skončení kalendářního nebo hospodářského roku.

⁶ FIŠEROVÁ, E.; CHALUPA, R.; KADLEC, J.; PILÁTOVÁ, J.; PROCHÁZKOVÁ, D.; SEDLÁK, R.; SKÁLOVÁ, J.; TKÁČ, R.; VLACH, P. *ABECEDA účetnictví pro podnikatele 2010*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. 439 s. ISBN 978-80-7263-598-6.

Každou účetní závěrku schvaluje valná hromada a jednatel společnosti je povinen připravit a navrhnout valné hromadě způsob rozdělení zisku nebo způsob úhrady ztráty.⁷

Výroční zpráva

Výroční zpráva je důležitou součástí toku informací z hlediska prezentace firemních výsledků a v praxi se ujal normy pro její zpracování. Výroční zpráva by měla být přehledná, transparentní, otevřená s vysokou informační hodnotou a nápaditá svým zpracováním. A dle zákona o účetnictví uvádí minimálně následující finanční a nefinanční informace:

- o skutečnostech, které nastaly až po rozvahovém dni a jsou významné pro naplnění účelu výroční zprávy,
- o předpokládaném budoucím vývoji činnosti účetní jednotky,
- o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje,
- o aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovně právních vztazích,
- informace, zda jednotka má organizační složku v zahraničí,
- informace o pořízování vlastních obchodních podílů, akcií, zatímních listů a obchodních podílů ovládající osoby,
- další údaje podle zvláštních zákonů.

Součástí výroční zprávy je také účetní závěrka, zpráva o auditu a zpráva o propojených osobách. Dle § 21 zákona č. 563/1991 o účetnictví zveřejňují účetní jednotky účetní závěrku a výroční zprávu jejich uložením do sbírky listin obchodního rejstříku.⁸

Pokud jsou společnosti s ručením omezeným poskytovány prostředky státního rozpočtu, jako jsou dotace na provoz školy, pak výroční zpráva musí obsahovat náležitosti dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění a dále náležitosti vyhlášky č. 225/2009 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Audit

Účetnictví může účetní jednotka vést ve zjednodušeném nebo plném rozsahu. Zjednodušený rozsah účetnictví vede společnost, která nemá povinnost mít účetní závěrku

⁷ DVOŘÁK T., *Společnost s ručením omezeným*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2008. 454 s. ISBN 978-80-7357-344-7.

⁸ KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA, 2009. 215 s. ISBN 978-80-248-2149-8.

ověřenou auditorem. Účetní jednotka vede účetnictví v plném rozsahu, když nesplňuje podmínky stanovené zákonem 563/1991 v § 9 pro vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Povinný audit účetní závěrky mají společnosti s ručením omezeným v případě, že přesáhly dvě ze tří následujících kritérií dle § 20 zákona č. 563/1991 o účetnictví:

- aktiva brutto celkem více než 40 mil. Kč,
- roční úhrn čistého obratu více než 80 mil. Kč,
- průměrný přepočtený stav zaměstnanců v průběhu účetního období vyšší než 50.

V případě vedení účetnictví v plném rozsahu účetní závěrka obsahuje kromě výkazu zisku a ztráty, rozvahy a přílohy také přehled o peněžních tocích a přehled o změnách ve vlastním kapitálu a komentáře, které doplňují informace v účetních výkazech.⁹ Pokud má účetní jednotka povinnost ověření účetní závěrky auditorem, musí vyhotovovat také výroční zprávu, kterou ukládá do sbírky listin obchodního rejstříku.

Pokud účetní jednotka pobírá provozní dotace ze státního rozpočtu, musí mít zprávu nezávislého auditora o ověření výkazu zisku a ztráty a způsobu vynaložení dosaženého výsledku hospodaření za uplynulý rok dle § 6 odst. 5 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením a dle metodického pokynu, který je vydáván každoročně MŠMT ČR.

Archivace účetních dokumentů

Účetní jednotky jsou povinné archivovat účetní záznamy, a to 10 let účetní závěrky a výroční zprávy a 5 let účetní doklady, účetní knihy, odpisové plány, inventurní soupisy, účtové rozvrhy, přehledy a ostatní účetní záznamy. Povinnost uschovávání účetních záznamů přechází na právního nástupce, likvidátora nebo insolvenčního správce, pokud dochází k zániku účetní jednotky.¹⁰

⁹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů*. 1.vyd. Ostrava: VŠB – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA, 2009. 215 s. ISBN 978-80-248-2149-8.

¹⁰ FIŠEROVÁ, E.; CHALUPA, R.; KADLEC, J.; PILÁTOVÁ, J.; PROCHÁZKOVÁ, D.; SEDLÁK, R.; SKÁLOVÁ, J.; TKÁČ, R.; VLACH, P. *ABECEDA účetnictví pro podnikatele 2010*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. 439 s. ISBN 978-80-7263-598-6.

2.1.4 Problematika základu daně z příjmů s.r.o.

Základ daně z příjmů

Společnosti s ručením omezeným jsou plátcem daně z příjmů právnických osob, která se řídí zákonem o dani z příjmů č. 586/1992 Sb. v platném znění a řadí se mezi přímé daně. Základem daně z příjmů je vždy účetní výsledek hospodaření, a to vždy bez vlivu Mezinárodních účetních standardů, který dále upravujeme o připočitatelné a odpočitatelné položky. Tyto transformace se dějí již mimoúčetně a nazýváme je závěrkovými operacemi.

Závěrkové operace

Mezi závěrkové operace zvyšující základ daně započítáváme částky neoprávněně zkracující základ daně - např. výdaje na reprezentaci, částky pojistného na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění, které bylo zaměstnancům sraženo, ale nebylo odvedeno do konce měsíce následujícího po uplynutí zdaňovacího období nebo jeho části. Dále to jsou úhrady smluvních pokut, úroků z prodlení, penále, pokud v předchozím období snižovaly výsledek hospodaření. Dále zvyšujeme základ daně o uplatněné účetní odpisy.

Výsledek hospodaření se sníží o částky, které neoprávněně zvýšily příjmy. Dále rozdíl, o který smluvní pokuty a úroky z prodlení, které byly účtované ve prospěch výnosů, převyšují přijaté částky v tomto zdaňovacím období.¹¹ Pro správný výpočet daně z příjmu uplatníme daňové odpisy a můžeme vytvářet daňové rezervy dle zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmu, v platném znění.

Výsledek hospodaření se vypočítává za účetní období a člení se na výsledek hospodaření:

- z provozní činnosti,
- z finanční činnosti,
- z mimořádné činnosti.

Daní z příjmů se zdaňuje součet výsledku za provozní a finanční činnost, kterým vykazujeme výsledek hospodaření za běžnou činnost. Dále vypočteme daň z příjmu

¹¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

z mimořádné činnosti a dostaneme výslednou daňovou povinnost, která se zaúčtuje na příslušné účty a poté je stanovena výše hospodářského výsledku po zdanění.

2.2 Školská právnická osoba

2.2.1 Právní úprava

Právní subjektivita

Školská právnická osoba je právnickou osobou, která však není zřízena nebo založena za účelem dosažení zisku. Její hlavní činností je poskytování vzdělávání podle vzdělávacích programů, a to:

- národního programu vzdělávání,
- rámcových vzdělávacích programů,
- školních vzdělávacích programů,
- akreditovaných vzdělávacích programů.¹²

Školská právnická osoba se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání, v platném znění a může být zřízena jak subjektem veřejného, tak soukromého práva, pokud předmětem její činnosti je poskytování vzdělávání nebo školských služeb. Školské právnické osoby mohou být zřízeny:

- krajem, obcí a dobrovolným svazkem obcí,
- Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy,
- Ministerstvem obrany, Ministerstvem vnitra, Ministerstvem spravedlivosti jako organizační složky státu,
- Ministerstvo zahraničních věcí může zřídit školy při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu ČR,
- registrovanou církví a náboženskou společností, které mají oprávnění zřizovat církevní školy,
- ostatními právnickými nebo fyzickými osobami podle zvláštních právních předpisů.

¹² Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

Školské služby lze zpoplatnit a tento poplatek je příjmem školské právnické osoby, která vykonává činnost daného školského zařízení.

Vznik

Školská právnická osoba vzniká dnem zápisu do rejstříku školských právnických osob vedeného MŠMT (viz. § 125 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb.), a to na základě společenské smlouvy u více zřizovatelů nebo na základě zakladatelské listiny u jednoho zakladatele. Zřizovací listina nebo zakladatelská smlouva musí obsahovat:

- název a sídlo školské právnické osoby,
- název, sídlo a IČ zřizovatele u právnické osoby, jestliže se jedná o fyzickou osobu; pak obsahuje jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu,
- označení statutárního orgánu a způsob zastupování ŠPO,
- druhy a typy škol a školských zařízení, jejichž činnost ŠPO vykonává,
- předmět, podmínky a rozsah doplňkové činnosti, pokud je vykonávána,
- způsob majetkového zajištění činnosti,
- počet členů rady v případě, že ŠPO byla zřízena jinou právnickou nebo fyzickou osobou,
- způsob výkonu práv a povinností zřizovatele, pokud je více zřizovatelů,
- vymezení doby, na kterou je ŠPO zřízena.

Identifikační číslo přiděluje školské právnické osobě Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Zrušení a zánik

Školská právnická osoba zaniká dnem výmazu z rejstříku školských právnických osob. Výmazu předchází zrušení ŠPO s likvidací nebo bez likvidace. ŠPO je zrušena dnem uvedeným v rozhodnutí o zrušení ŠPO, dnem sloučení, splynutí nebo rozdělení, uplynutím doby, na kterou byla zřízena, dnem účinnosti rozhodnutí o výmazu školy nebo školského zařízení, zamítnutím návrhu na prohlášení konkurzu pro nedostatek majetku, rozhodnutím soudu o zrušení ŠPO. Pokud školský zákon nestanoví jinak, použijí se ve věcech zřízení, vzniku, zrušení, zániku, rozdělení, sloučení a splynutí školské právnické osoby přiměřené

ustanovení obchodního zákoníku¹³ a ustanovení zákona č. 125/2008 Sb., Zákon o přeměnách obchodních společností. Tato problematika je natolik obsáhlá, že by mohla být předmětem samostatné bakalářské práce.

Fondy

Fondy účetní jednotky se vytvářejí pro ty účely, které účetní jednotka potřebuje ke své činnosti podle příslušných právních předpisů. Tvorba a čerpání se řídí stanovami, statutem nebo jinými zřizovacími listinami, příslušnými právními předpisy, interními předpisy účetní jednotky, případně rozhodnutím oprávněného orgánu účetní jednotky. Fondy se vytvářejí ze zisku po zdanění, pokud není stanoveno jinak.¹⁴

Školská právnická osoba vytváří:

- rezervní fond,
- investiční fond,
- fond kulturních a sociálních potřeb, pokud je zřízena ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí.

Rezervní fond slouží k úhradě ztráty z minulých let u hlavní činnosti a zlepšení kvality a podpoře hlavní činnosti. U investičního fondu počítáme s úhradou investičních potřeb ŠPO. Třetí typ fondů je vytvářen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb zaměstnanců, jejich rodinných příslušníků a důchodců, kteří byli v zaměstnaneckém poměru u školské právnické osoby.

2.2.2 Orgány školské právnické osoby

Orgánem školské právnické osoby je ředitel, pokud je zřízena ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí. Je-li ŠPO zřízena jinou právnickou nebo fyzickou osobou, pak je jejím orgánem ředitel a rada.

¹³ URBANCOVÁ A.; KRYŠKOVÁ Š. *Účetnictví nevýdělečných organizací A*. 2.vyd. Ostrava: VŠB – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA, 2008. 232 s. ISBN 978-80-248-1801-6.

¹⁴ SVOBODOVÁ, J. a kolektiv. *Účtová osnova, České účetní standardy – postupy účtování pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání (nevýdělečné organizace)*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 317 s. ISBN 978-80-7263-507-8.

Ředitel

Je statutárním orgánem, který rozhoduje ve věcech školské právnické osoby. Ředitel je jmenován i odvoláván zřizovatelem školy, a pokud se jedná o ŠPO zřízenou jinou právnickou nebo fyzickou osobou, pak je zodpovědný radě školy, které také předkládá návrh rozpočtu, financování a návrh roční účetní závěrky, návrh vnitřního mzdového předpisu a organizačního řádu školy, návrhy na změny ve zřizovací listině, které pak předává zřizovateli. Ředitel se účastní zasedání rady, kde má poradní hlas. **Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada,** kterou tvoří všichni pedagogičtí pracovníci školy. Ředitel školské právnické osoby musí splňovat kvalifikační předpoklady a musí absolvovat studium pro ředitele škol a školských zařízení podle § 5 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb. a vyhlášky 412/2006 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérnímu systému pedagogických pracovníků, v platném znění.

Rada školské právnické osoby

Rada má nejméně 3 a nejvíce 15 členů a jejich počet je uveden ve zřizovací listině. Také členové rady jsou do své funkce jmenováni i odvoláváni zřizovatelem, pokud to není ve zřizovací listině uvedeno jinak.¹⁵ Funkční období je 5 let a členství zaniká:

- uplynutím funkčního období,
- odstoupením,
- pozbytím předpokladu pro členství v radě (např. bezúhonnost),
- odvoláním nebo úmrtím.

Jejím úkolem je dbát na řádné hospodaření s majetkem a finančními prostředky, schvaluje rozpočet, financování i roční účetní závěrku, Schvaluje vnitřní mzdový předpis a organizační řád školy, jakož i další dokumenty předložené ředitelem nebo zřizovatelem školy. Vyjadřuje se k doplňkové činnosti školy.

Rada zasedá nejméně dvakrát ročně a musí být usnášeníschopná, tedy musí být přítomna nadpoloviční většina členů. Radu svolává a řídí předseda.

¹⁵ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

2.2.3 Účetnictví

Vedení účetnictví

Školská právnická osoba účtuje v souladu se zákonem č. 563/91 Sb. o účetnictví, vyhláškou MF ČR č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/91 Sb. o účetnictví pro účetní jednotky, u nichž hlavním předmětem není podnikání, českými účetními standardy č. 401-414, zákonem č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením a metodickým pokynem č. j. 25458-09-26.

V účetnictví musí být striktně oddělovány příjmy a výdaje z hlavní činnosti od příjmů a výdajů v doplňkové činnosti, která může být, ale nemusí být vykonávána. Školská právnická osoba vede účetnictví v plném rozsahu dle § 9 zákona 563/1991Sb., o účetnictví. **Hlavní činnost školské právnické osoby, pokud se jedná o výchovu a vzdělávání, je osvobozena od DPH, a to dle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, § 51 odst. 1, písm. f), v platném znění.**

Účetní závěrka

Účetnictví školských právnických osob se řídí ustanovením § 9 Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Účetní závěrka je vedena v plném rozsahu a je sestavena na základě zaúčtování všech účetních případů, které se účtují dle sestaveného účetního rozvrhu. Každá jednotka má sestavenou účtovou osnovu, která určuje uspořádání a označení účtových tříd. Pomocí účtové osnovy účtujeme o stavu a pohybu majetku a dalších aktiv, závazků a jiných pasiv, nákladech, výnosech a výsledku hospodaření. Účtový rozvrh je sestavován pro každé účetní období.¹⁶

Účetní závěrka je tvořena rozvahou, výsledovkou, přílohou; dále může zahrnovat přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Je vždy sestavována k rozvahovému dni, ke kterému se uzavírají účetní knihy. Informace obsažené v účetní závěrce musí být spolehlivé, srozumitelné, srovnatelné a jsou posuzovány z hlediska významnosti.

¹⁶ SVOBODOVÁ, J. a kolektiv. *Účtová osnova, České účetní standardy – postupy účtování pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání (nevýdělečné organizace)*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 317 s. ISBN 978-80-7263-507-8.

Výroční zpráva

Úkolem výroční zprávy je uceleně a komplexně informovat o činnosti, výkonnosti a hospodaření školské právnické osoby. Součástí výroční zprávy je účetní závěrka, zpráva o auditu a další údaje dle Obchodního zákoníku, pokud jsou účetní jednotky povinny vyhotovovat výroční zprávu dle § 20 odst. 1 písm. a) až d) zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Výroční zpráva obsahuje:

- informace o skutečnostech, které nastaly po rozvahovém dni,
- o výzkumu a vývoji,
- o pracovněprávních vztazích a ochraně životního prostředí,
- o organizační složce v zahraničí,
- další informace požadované dle zvláštních právních předpisů dle obchodního zákoníku.

Pokud je školská právnická osoba příjemcem dotací ze státního rozpočtu, pak je povinná dle zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, v platném znění, vyhotovit výroční zprávu a zveřejnit ji v termínu pro předkládání a zveřejňování výročních zpráv, které jsou stanoveny v prováděcím právním předpisu č. 225/2009 Sb. MŠMT. Do výroční zprávy může každý nahlížet a opatřovat si z ní výpisy.¹⁷

Audit

Dle metodického pokynu k provedení § 6 odst. 5 zákona č. 306/1999 Sb., poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů musí předložit potvrzení auditora o vynaložení zisku na vzdělávání a školské služby soukromé školy, které pobírají základní nebo zvýšené dotace a nemají právní formu obecně prospěšné společnosti nebo školské právnické osoby. **Školské právnické osoby tedy nemají ze zákona povinnost auditu.**

¹⁷ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

Archivace účetních dokumentů

Archivace účetních dokumentů se řídí zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a je zakotven ve spisovém a skartačním řádu školy, kde je přesně popsán způsob evidování, ukládání a vyřazování dokumentů podle skartačních znaků a lhůt. Spisový a skartační řád obsahuje kromě informací o uchovávání účetních dokumentů také náležitosti archivace veškeré dokumentace ředitele školy, organizace školy, pedagogické dokumentace, dokumenty týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Pokud škola potřebuje vykonat skartaci u některých dokumentů, může to udělat na základě písemného skartačního návrhu dle zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě u Státního okresního archivu v Karviné.¹⁸

2.2.4 Problematika základu daně z příjmů školské právnické osoby

Základ daně

Školská právnická osoba získává finanční prostředky několikerým způsobem, a to:

- ze státního rozpočtu,
- z rozpočtu územně samosprávních celků,
- příjmy z hlavní a doplňkové činnosti,
- finance od zřizovatele,
- úplata za vzdělávání a školské služby,
- příjmy z vlastnictví majetku,
- dary a dědictví.¹⁹

Příjmy poskytované formou dotací ze státního rozpočtu MŠMT ČR na hlavní činnost školské právnické osoby musí být řádně zúčtovány ke konci kalendářního roku, a to postupem stanoveným Ministerstvem financí ČR pro zúčtování vztahů se státním rozpočtem. Případné přeplatky musí být vyrovnány do 31. 1. následujícího kalendářního roku a nedoplatky jsou hrazeny spolu s dotací na 1. Q. následujícího kalendářního roku. Výdaje u hlavní činnosti, které mohou být hrazeny z dotací, pokrývají

¹⁸ HAJZLEROVÁ, I. *Spisová služba ve školské praxi*. 1.vyd. Karviná: PARIS, 2007. 115 s. ISBN 978-80-903817-6-6.

¹⁹ URBANCOVÁ A.; KRYŠKOVÁ Š. *Účetnictví nevýdělečných organizací A*. 2.vyd. Ostrava: VŠB – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA, 2008. 232 s. ISBN 978-80-248-1801-6.

výdaje na platy a náhrady platů, učební pomůcky, nájem, energie, materiál a ostatní náklady související s hlavní činností neinvestiční povahy. Vzhledem k tomu, že školská právnická osoba není zřízena za účelem dosažení zisku, může si dle § 20 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů snížit základ daně a získané finanční prostředky touto daňovou úsporou je povinna použít na krytí nákladů, které souvisejí se školskou činností. U poplatníků, kteří nejsou zřízeni za účelem podnikání, je vždy předmětem daně příjem z reklam, členských příspěvků a příjem z nájemného kromě úplatných převodů a užívání státního majetku. Předmětem daně u školské právnické osoby není příjem z dotací poskytnutých MŠMT ČR a úroky z vkladů na běžném účtu.²⁰ Relevantní výdaje k těmto nedaňovým příjmům jsou také nedaňové.

ŠPO vedle své hlavní činnosti může provozovat i doplňkovou činnost, která však nesmí ohrožovat kvalitu nebo rozsah hlavní činnosti. Doplňková činnost musí být oddělena od hlavní činnosti, a pokud je ztrátová, tato ztráta musí být do konce následujícího kalendářního roku vyrovnána.

Závěrkové operace

Sestavení účetní závěrky v rozsahu výkazu zisku a ztráty, rozvahy a přílohy předchází řada úkonů, která vede ke správnému, věrnému a poctivému obrazu účetnictví. Provádí se fyzická i dokladová inventarizace majetku, jednotlivých účtů, vylučují se nedaňové příjmy a výdaje v členění na hlavní a doplňkovou činnost. Při závěrkových operacích se postupuje dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhlášky MF ČR č. 504/2002 Sb., v platném znění a ČÚS č. 401 – 414.

²⁰ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

2.3 Dílčí srovnání společnosti s ručením omezeným a školské právnické osoby

2.3.1 Souhrnná charakteristika společnosti s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným je charakterizována následujícími znaky:

- právní subjektivita,
- vznik dnem zápisu do obchodního rejstříku vedeného u krajského soudu,
- účast společníka na společnosti je dána velikostí jeho obchodního podílu,
- tvorba rezervního fondu,
- statutárním orgánem s.r.o. je jednatel firmy,
- nejvyšším orgánem je valná hromada, kontrolním orgánem je dozorčí rada,
- vede účetnictví podle zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a řídí se vyhláškou MF ČR č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, řídí se Českými účetními standardy č. 001-023,
- výsledek hospodaření se vypočítává za účetní období a dělí se na výsledek hospodaření z provozní, finanční a mimořádné činnosti,
- účetní závěrka se ukládá do sbírky listin,
- pokud pobírá provozní dotace, musí doložit zprávu auditora, o vynaložení zisku na vzdělávání a školské služby, dle § 6 odst. 5 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením a musí provést vyúčtování poskytnuté dotace ke konci kalendářního roku,
- dotace vykazuje v daňovém přiznání jako daňový příjem a veškeré náklady spojené s dotačními příjmy jako daňové výdaje.

2.3.2 Souhrnná charakteristika školské právnické osoby

Školská právnická osoba se vyznačuje následujícími charakteristickými rysy:

- právní subjektivita,
- vznik dnem zápisu do rejstříku školských právnických osob vedených MŠMT ČR,
- hlavní činností je poskytování vzdělávání podle vzdělávacích programů,

- tvorba rezervního fondu, investičního fondu a fondu kulturních a sociálních potřeb, pokud je zřízena ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí,
- statutárním orgánem ŠPO je ředitel, popřípadě ředitel a školská rada,
- poradním orgánem je pedagogická rada
- účtuje dle zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, vyhlášky MF ČR č. 504/2002 Sb., ČÚS č. 401-414, řídí se zákonem č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením a metodickým pokynem č. j. 25458-09-26,
- rozděluje příjmy a výdaje na hlavní a doplňkovou činnost,
- výchovná a vzdělávací činnost, která je předmětem hlavní činnosti, je osvobozena od DPH dle § 51 odst. 1, písm. f) zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty,
- vzniká povinnost vyhotovení výroční zprávy,
- i když pobírá provozní dotace, nemusí mít účetní závěrku ověřenou auditorem dle § 6 odst. 5 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ale musí provést vyúčtování poskytnuté dotace ke konci kalendářního roku,
- dotace vykazuje v daňovém přiznání jako nedaňový příjem a veškeré náklady spojené s dotačními příjmy jako nedaňové výdaje.

2.3.3 Srovnání společnosti s ručením omezeným a školské právnické osoby

Pro větší názornost jsou jednotlivé srovnávané kritéria znázorněny v tabulce a srovnávání je zaměřeno na právní subjekty ve školství.

Tab. 2.1 Diference s.r.o. a ŠPO v oblasti školství

Srovnávané kritérium	Společnost s ručením omezeným	Školská právnická osoba
Právní subjektivita	ANO	ANO
Vznik	Zápisem do OR	Zápisem do rejstříku ŠPO
Zánik	Dnem výmazu z OR	Dnem výmazu z rejstříku ŠPO

Srovnávané kritérium	Společnost s ručením omezeným	Školská právnická osoba
Zařazení do sítě škol	ANO	ANO
Statutární orgán	Jednatel	Ředitel školy a rada ŠPO
Nejvyšší orgán	Valná hromada	Ředitel školy a rada ŠPO
Kontrolní orgán	Dozorčí rada	Rada ŠPO, zřizovatel
Vedení účetnictví	Vyhláška č. 500/1999 Sb.	Vyhláška č. 504/1999 Sb.
České účetní standardy	Č. 001 – 023	Č. 401 – 414
Výroční zpráva	ANO	ANO
Fondy	Rezervní fond	Rezervní, investiční, fond kulturních a sociálních potřeb
Audit při pobírání dotací SR	Potvrzení auditora o vynaložení zisku na vzdělávání a školské služby	NE
Plátce DPH z hlavní činnosti výchova a vzdělávání na středních školách	NE	NE
Hlavní činnost	ANO	ANO
Vedlejší činnost	NE	ANO
Dotace ze státního rozpočtu	Daňový příjem	Nedaňový příjem

Jak je vidět ze srovnávací tabulky č. 2.1, některé položky jsou u obou právních forem shodné, liší se zejména ve statutárních orgánech společnosti, nejvyšším orgánu a kontrolním orgánu. U školské právnické osoby je navíc poradní orgán, kterým je pedagogická rada školy. **Obě formy právnických osob vedou účetnictví dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ale podstatný rozdíl je ve vyhlášce o účetnictví, podle kterých účtují, a účetní standardy, kterými se řídí.** Této oblasti se budu podrobněji věnovat v kapitole 3.1.3.

2.3.4 Srovnání středních škol podle zřizovatelů v celostátním a krajském měřítku

V této práci se budu dále zabývat dvěma konkrétními středními školami, které patří do kategorie soukromých škol. Z tohoto hlediska je zajímavé srovnat údaje získané

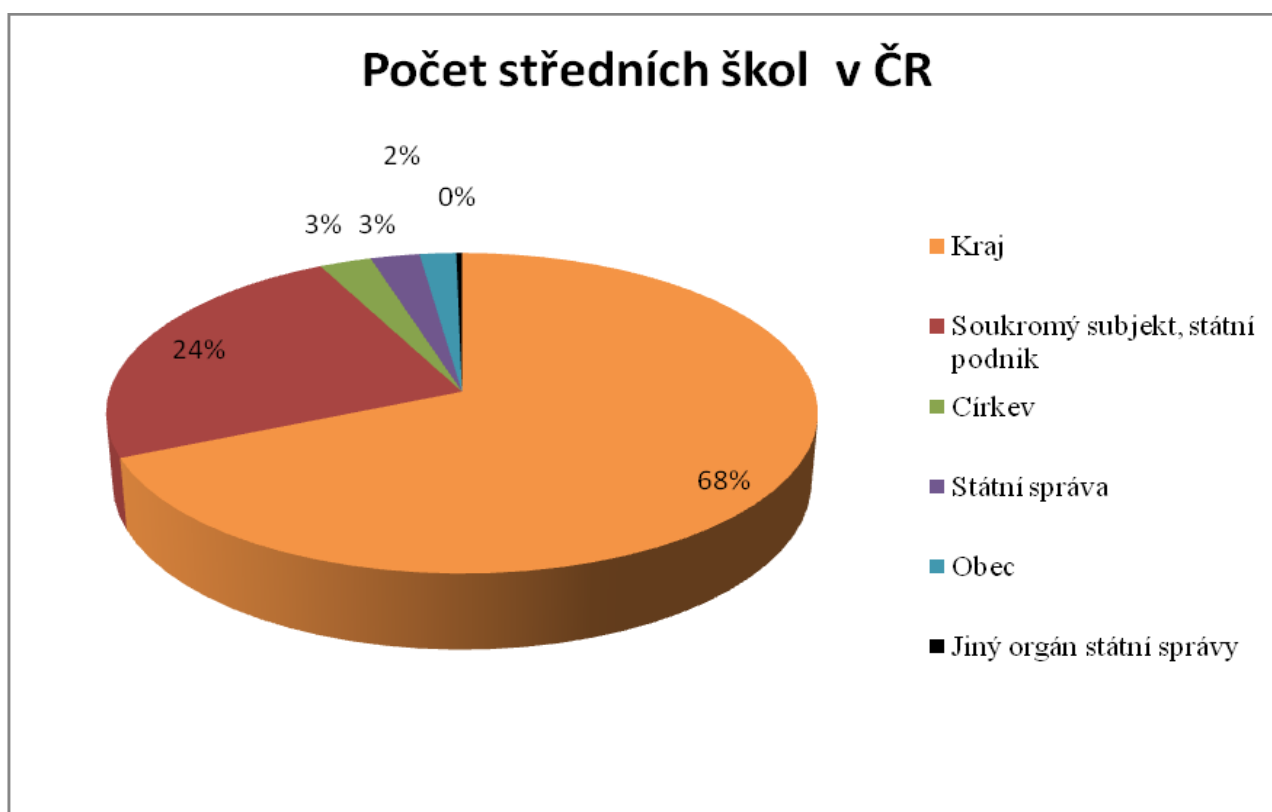
z Rejstříku škol na stránkách Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy ČR. V České republice je celkem 1 373 středních škol, které mají různé zřizovatele a tedy i právní formu. U středních škol zřízených krajem se jedná o příspěvkové organizace.

Tab. 2.2 Srovnání středních škol podle zřizovatele v ČR

Zřizovatel	Počet středních škol v ČR
Kraj	940
Soukromý subjekt, státní podnik	331
Církev	37
Státní správa	35
Obec	26
Jiný orgán státní správy	4
CELKEM:	1 373

*) Zdroj: rejstřík škol. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. 2007, (cit. 2011-01-28). Dostupný z WWW: <<http://rejskol.msmt.cz>>

Graf 2.1 Procentní vyjádření počtu středních škol v ČR

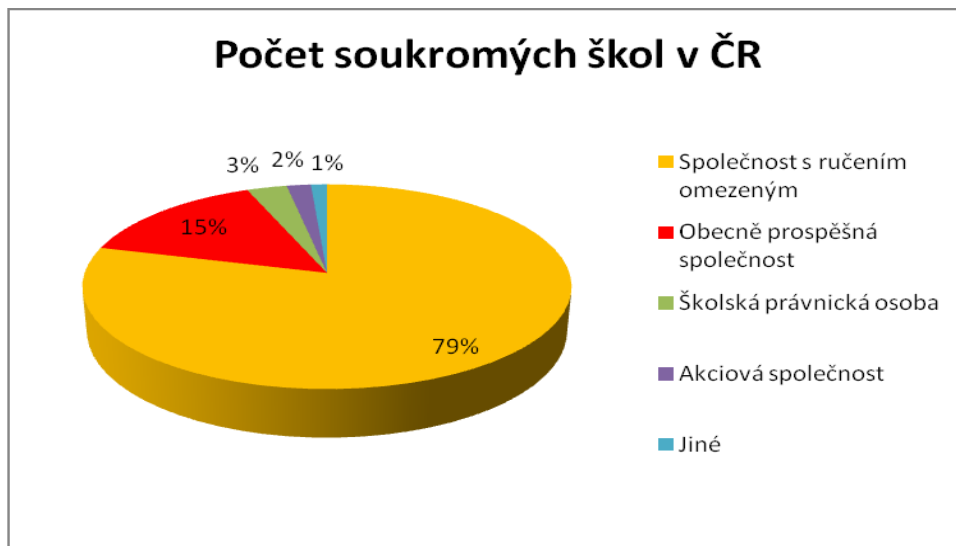
Jak je patrné z tabulky 2.2 a grafu 2.1 z celkového počtu 1 373 středních škol je 331 škol, které jsou zřízeny soukromým subjektem, a jejich rozdělení podle právních forem uvádím v následující tabulce.

Tab. 2.3 Počet soukromých středních podle právních forem v ČR

Právní forma	Počet škol
Společnost s ručením omezeným	262
Obecně prospěšná společnost	49
Školská právnická osoba	10
Akciová společnost	6
Jiné	4
CELKEM:	331

*) zdroj: Rejstřík škol. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. 2007, (cit. 2011-01-28). Dostupný z WWW: <<http://rejskol.msmt.cz>>

Graf 2.2 Procentní vyjádření počtu soukromých škol v ČR

Informace o celkovém počtu soukromých škol v ČR a jejich členění podle právních forem v Moravskoslezském kraji, zpracované v tabulce 2.3, byly dostupné k 28. 1. 2011.

**Tab. 2.4 Počet soukromých středních škol podle právních forem
v Moravskoslezském kraji**

Právní forma	Počet škol
Společnost s ručením omezeným	33
Obecně prospěšná společnost	3
Školská právnická osoba	3
CELKEM	39

*) zdroj - Rejstřík škol, *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. 2007, (cit. 2011-01-28). Dostupný z WWW: <http://rejskol.msmt.cz>

Z výše uvedených informací vyplývá, že nejvíce soukromých škol v soukromém sektoru školství je založeno jako společnost s ručením omezeným. Ostatní formy jsou zastoupeny v menší míře, což je logické, vzhledem k vývoji legislativy ve školství. Forma školské právnické osoby začíná nabývat na významu zejména v posledních třech letech; je to forma poměrně mladá a neozkoušená a mnoho podnikatelů s ní nepřichází do kontaktu. Z tohoto důvodu se podnikatelé zaměřují spíše na osvědčené formy podnikání, které mnohem více pronikly do jejich povědomí.

3. Činnost škol a jejich financování

3.1 AHOL – Střední odborná škola, s.r.o.

3.1.1 Činnost společnosti

Historie

AHOL – Střední odborná škola byla založena v roce 1997, a to transformací ze Soukromé střední školy specializační, která zahájila svou činnost 22. 1. 1992. Prvním školním rokem byl rok 1992/1993, v němž škola otevřela v denním studiu čtyři čtyřleté obory vzdělání - Bankovníctví, Pojišťovnictví, Obchodní manager a Ekologický laborant, a dále v pomaturitním studiu obory Bankovníctví a pojišťovnictví, Provoz obchodu a Podnikání a obchod. Výuka byla zahájena v budově na Petruškově ulici v Ostravě – Zábřehu. Ve školním roce 1993/1994 se škola rozrostla o budovu na Dušní ulici v Ostravě – Vítkovicích a o pronajaté prostory v Krakovské ulici v Ostravě – Hrabůvce. Zároveň se začínají vyučovat obory vzdělání Cestovní ruch a Hotelová škola. V tomto školním roce škola zahájila velmi intenzivní a dlouholetou spolupráci s partnery v německém Rostocku a Ribnitz – Damgartenu.

Ve školním roce 1996/1997 škola uvolnila prostory budovy na Petruškově ulici, kde ji vystřídala nově vznikající Vyšší odborná škola, o.p.s.. Ta zahájila výuku pomaturitních oborů, proto AHOL – Střední odborná škola přešla pouze k denní a dálkové formě výuky. Škola se přestěhovala do nových prostor na Šalounově ulici v Ostravě – Vítkovicích a zde také začíná vyučovat nové obory vzdělání Společné stravování a Veřejnosprávní činnost.

V roce 1997 se škola transformuje na s.r.o. z důvodu změny legislativy. Do této doby bylo možné, aby školské zařízení fungovalo pod fyzickou osobou; změna zákonů si však vyžádala změnu na právnickou osobu, a proto dochází k založení společnosti s ručením omezeným.

Za dobu svého trvání AHOL - Střední odborná škola převzala dvě střední školy a umožnila jejich studentům ukončit své vzdělávání maturitní zkouškou. Jednalo se o Soukromou obchodní akademii v Ostravě – Mariánských - Horách v roce 1997 a Střední odbornou školu služeb a obchodu v Ostravě – Hrabůvce v roce 1998.

Současnost

V současné době škola sídlí v historické budově na náměstí Jiřího z Poděbrad, kam se stěhovala v roce 2005 z kapacitních důvodů, neboť prostory na Šalounově ulici již nevyhovovaly požadavkům školy. V nově zrekonstruovaných třídách vznikly moderně vybavené učebny s multimediálními tabulemi a výpočetní technikou, knihovnou s 5 000 svazky, posilovnou a školní jídelnou. Toto vybavování nejmodernějšími technologiemi se děje postupně, neboť škola hospodaří s omezenými finančními prostředky.

AHOL – Střední odborná škola, s.r.o. nabízí v současné době následující obory vzdělání ve čtyřletém oboru vzdělávání zakončeném maturitní zkouškou:

- Ekonomika a podnikání,
- Sportovní management,
- Bankovníctví a pojišťovnictví,
- Veřejnosprávní činnost,
- Sociální činnost,
- Pedagogické lyceum.

V rámci pětiletého dálkového studia nabízí vzdělání v oboru:

- Veřejnosprávní činnost,

které je rovněž zakončeno maturitní zkouškou.

Všechny obory vzdělání, které škola vyučuje, jsou zařazeny ve školském rejstříku a jsou akreditovány Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Škola zaměstnává šestnáct pedagogických pracovníků, ředitelku školy a šest nepedagogických pracovníků.

3.1.2 Projektové aktivity

Škola se zapojuje do celé řady projektů, které jsou zaměřeny hlavně na praxi žáků, prohloubení jejich jazykových dovedností a seznámení s prací v jejich oboru v zahraničí. Vedle toho probíhá každoročně řada projektů, soutěží, které jsou spolufinancovány z prostředků Statutárního města Ostravy, jako např. soutěž v anglickém jazyce s názvem Harry Potter's day. Škola také pořádá rekvalifikační kurzy pro Úřad práce Ostrava a Nový Jičín. Dále se budu věnovat projektům, které lze řadit k dlouhodobým.

Česko-německý fond budoucnosti

Každoročně se škola zapojuje do projektu Česko-německého fondu budoucnosti pod názvem *Setkání mládeže a pedagogů - odborná praxe*, v jehož rámci se desítky vybraných žáků školy zúčastnily týdenní zahraniční praxe v Německu na střední škole s podobným zaměřením, kde si žáci a pedagogové navzájem vyměňují své poznatky a zkušenosti z oboru. Předpokladem výjezdu pro tuto stáž je dobrá znalost německého jazyka.

Leonardo da Vinci

Podmínka dobré znalosti německého jazyka platí i u následujícího programu, a to programu *Leonardo da Vinci*, podporovaného Národní agenturou pro evropské vzdělávací programy, který zaštiťuje třítydenní zahraniční stáže žáků v německém lázeňském městečku Bad Neustadt. V letech 2008 – 2010 se šestnáct žáků oboru Veřejnosprávní činnost zúčastnilo čtyř třítydenních výjezdů na zahraniční stáž, kde pracovali, na městském úřadu v Bad Neustadt. Zde se měli možnost seznámit s prací na odborech stavebním, finančním, pořádkovém, školském, personálním, odboru tajemníka města, na matrice, v informačním centru a na odboru městského marketingu. Cílem stáží bylo poznat chod a organizaci práce na úřadě v Německu a srovnat podstatné rozdíly ve financování správy, organizaci školství, délce mateřské dovolené, vyřizování občanských průkazů, podmínek pro získání státního občanství a také posoudit celkovou spokojenost občanů s činností úřadu. Závěrečný den stáže studenti prezentovali své poznatky a nabyté zkušenosti na zastupitelstvu města a před místním tiskem. Velkým přínosem těchto stáží bylo prohloubení jazykových a komunikačních dovedností i získání informací o způsobu financování městské správy v Německu. Studenti i jejich pedagogové ocenili především důslednost a preciznost vykonávaných prací. Každý žák obdržel certifikát o absolvované stáži.

V letech 2010 – 2012 probíhá v rámci projektu Leonardo da Vinci projekt pro žáky Pedagogického lycea pod názvem Společně si hrát a učit se, který umožní šestnácti žákům seznámit se s fungováním a organizací mateřských školek v německém systému.

Comenius

V rámci grantové smlouvy *Comenius Partnerství škol* s názvem programu *Po stopách památek UNESCO* žáci poznávali památky UNESCO v Německu, Polsku a České republice. Jednacím jazykem projektu byla němčina, ve které pedagogové a žáci školy jednali s projektovými partnery z německého Nauenu a polské Wisly. Škola získala finanční

prostředky na dvacet čtyři zahraničních mobilit – výjezdů pro žáky školy. Během poznávacích cest žáci sbírali informační materiál, pořizovali fotodokumentaci, hodnotili turistickou atraktivitu, dostupnost a vybavenost památek UNESCO. Tyto informace účastníci zpracují do informační příručky a na CD nosič a připraví pro své spolužáky vernisáž v galerii školy, kde je budou informovat o jednotlivých výjezdech.

Zavedení kombinované formy studia s využitím e - learningu

Škola se také zapojila do grantového projektu Evropských strukturálních fondů *Zavedení kombinované formy studia s využitím e-learningu*. Z tohoto projektu bylo financováno zřízení počítačové učebny, proškolení pedagogů, vytvoření, převod a nastavení výukových opor do e-learningové podoby a realizace pilotních kurzů pro zájemce o kvalifikační kurzy.

3.1.3 Účetnictví a financování

Škola vede podvojný účetnictví dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, řídí se vyhláškou MF ČR č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení č. 563/1991 Sb., o účetnictví, dále pak českými účetními standardy č. 001-023, zákonem č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením a metodickým pokynem MŠMT ČR č. j. 25458-09-26 ze dne 2. 2. 2010.

Hlavním zdrojem financování této školy je příjem z dotací a ze školného. Škola je hodnocena Českou školní inspekcí jako lepší než průměrná, což má vliv na výši poskytnutých dotací. Pokud má škola nebo školské zařízení poslední hodnocení ČŠI alespoň průměrné a poslední protokol neobsahuje zjištění o závažném porušení platných právních předpisů, má nárok, pokud splňuje ostatní podmínky zákona č. 306/1999 Sb., na zvýšenou dotaci ve smyslu § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním zařízením a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů. **Soukromé školy mohou dosáhnout maximálně na 60 % normativu a dalších 30 % zvýšené dotace.** Žádost na zvýšenou dotaci pro následující školní rok musí být předložena krajskému úřadu do 31. ledna. Tento příjem z dotací částečně pokryje náklady na mzdy a zákonné sociální odvody; ostatní náklady na provoz školy jako učební pomůcky, energie, nájmy, vybavení, služby a ostatní neinvestiční náklady spojené s provozem školy jsou hrazeny ze školného. Pro účetní účely se za dotaci považují bezúplatná plnění, která se poskytují buď přímo anebo

zprostředkovaně podle zvláštních právních předpisů, a to ze státního rozpočtu, ze státních finančních aktiv, z národního fondu nebo z rozpočtu územně samosprávních celků. Za dotaci se také považují bezúplatná plnění na stanovený účel ze zahraničí, a to z prostředků Evropského společenství, veřejných rozpočtů cizího státu a granty poskytnuté podle zvláštního předpisu.²¹

Vzhledem k růstu cen nájmu, energií a dalších služeb byla škola nucena přistoupit v některých letech k nepopulárnímu zvýšení školného, které je zakotveno ve Smlouvě o vzdělávání a děje se tak na základě úhrnu indexu spotřebitelských cen za uplynulý rok vyhlášeného Českým statistickým úřadem. Další příjmy, které škole plynou, jsou příjmy z darů, které však tvoří nepatrnou součást příjmů, většinou se jedná o věcné nebo finanční dary spojené s konkrétní soutěží nebo akcí školy. Ostatní aktivity školy jsou financovány podle jednotlivých projektů, podmínky jsou různé a jsou zakotveny ve smlouvách jednotlivých projektů. **U projektů většinou musí být zřízen samostatný bankovní účet a téměř všechny projekty mají podmínku odděleného vedení účetní evidence, což škola splňuje zavedením zvláštního střediska na jednotlivé projekty.**

Příspěvek na zahraniční stáž z Česko-německého fondu budoucnosti je poskytován ve výši 75 % nákladů, 25 % nákladů si škola hradí z vlastních zdrojů a dotace musí být řádně zúčtována. Celkové náklady na stáž se účtují na vrub nákladů a dotace ve prospěch výnosů s příslušnou analytikou.

Stejně se postupuje i v případě projektů Leonardo da Vinci a Comenius, kde jsou poskytovány zálohy na projekty ve výši 80%. Po realizaci projektu, vyúčtování a následné kontrole ze strany *Národní agentury pro evropské vzdělávací programy*, kam oba tyto projekty spadají, dochází k doplacení projektu dle smlouvy, pokud jsou po formální, účetní a finanční stránce v pořádku. Pokud se jedná o víceletý projekt, pak v polovině dochází k dílčímu zúčtování a zaslání všech potřebných dokumentů od hodnotících zpráv účastníků, zprávy pedagoga, který má výjezdy na starosti, až po ekonomické vyhodnocení a zúčtování jednotlivých položek, na které byly prostředky vynaloženy. Finanční prostředky jsou poskytovány na mobility žáků a pedagogický doprovod, což zahrnuje výdaje na ubytování, stravu a místní dopravu, dále na cestu a pojištění a také na jazykovou přípravu před cestou.

²¹ FIŠEROVÁ, E.; CHALUPA, R.; KADLEC, J.; PILÁTOVÁ, J.; PROCHÁZKOVÁ, D.; SEDLÁK, R.; SKÁLOVÁ, J.; TKÁČ, R.; VLACH, P. *ABECEDA účetnictví pro podnikatele 2010*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. 439 s. ISBN 978-80-7263-598-6.

Nutné je používat přesný přepočítací kurz měny, ve kterém jsou prostředky poskytnuty na zvláště zřízený bankovní účet.

Z fondu Evropských strukturálních fondů byla poskytnuta dotace k úhradě nákladů a dotace investiční na financování počítačové učebny. Tato investiční dotace snižuje u majetku pořizovací cenu a účtuje se na účtech, na kterých by se účtoval bez dotace. Pokud by byla poskytnuta dotace v 100% výši, pak by se majetek účtoval v podrozvahové evidenci²².

3.2 AHOL – Střední škola gastronomie, turismu a lázeňství, školská právnická osoba

3.2.1 Činnost školské právnické osoby

Historie

AHOL Střední škola gastronomie, turismu a lázeňství vznikla 16. 1. 2007, a to vyčleněním gastronomických oborů vzdělávání z AHOL – Střední odborné školy, s.r.o., z důvodu posílení specializace oborů pro gastronomii a cestovní ruch. Posílení a zkvalitnění obou oborů odborného vzdělávání je jedním z koncepčních cílů Moravskoslezského kraje. Škola sídlí na Dušní ulici v Ostravě – Vítkovicích, kde jsou dostatečné prostory pro výuku a materiální vybavení oborů, na něž se specializuje. Obory vyžadují veliké nároky na vybavení a provoz od moderně vybavených učeben pro teoretické znalosti žáků až po moderní vybavení pro speciální předměty, jako jsou Technologie přípravy pokrmů, Speciální technologie, Technika obsluhy a služeb, Speciální stolničení a Hotelový provoz. Ačkoliv je tato škola svým vznikem poměrně mladá, navazuje na dlouholetou tradici a zkušenosti školy, ze které se vyčlenila.

Současnost

Tato škola je zapsána v rejstříku školských právnických osob vedených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR a **nevykonává doplňkovou činnost**. V současné době poskytuje ve čtyřletých denních oborech vzdělání zakončené maturitní zkouškou:

- Hotelnictví a turismus,

²² KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů*. 1.vyd. Ostrava: VŠB – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA, 2009. 215 s. ISBN 978-80-248-2149-8.

- Hotelnictví a cestovní ruch
- Gastronomie,
- Služby cestovního ruchu,

dále pak ve dvouletém denním nástavbovém oboru vzdělání rovněž zakončeném maturitní zkouškou:

- Společné stravování.

Tento obor nabízí také ve tříleté dálkové formě vzdělávání a od školního roku 2010/2011 otevřela tříletý denní obor Kuchař – číšník, který je zakončen výučním listem.

Provoz školy je zabezpečován celkem čtrnácti pedagogickými pracovníky, ředitelkou školy a třemi nepedagogickými pracovníky. Na škole působí preventista sociálně-patologických jevů a výchovný poradce. Na pedagogické pracovníky jsou kladeny nároky na splnění kvalifikačních předpokladů pro výkon pedagogické činnosti v souladu se zákonem č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a změně některých zákonů a vyhláškou č. 412/2006 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, v platném znění.

Škola pořádá pro žáky školy Barmanské kurzy a Kurz barista, které jsou zakončeny zkouškami kvalifikačních dovedností a žáci získávají osvědčení s mezinárodní platností. Při pořádání těchto kurzů škola spolupracuje s vyhlášenými odborníky ve svém oboru z celé České republiky, což škola zúročuje při pořádání mezinárodní gastronomické soutěže AHOL – CUP, jejíž celostátní a mezinárodní kolo se pořádá každoročně v Clarion Congress hotelu v Ostravě.

3.2.2 Projektové aktivity

Vzhledem k tomu, že ke každé žádosti o grant se dokládají hospodářské výsledky za poslední období, v prvním roce fungování nebylo možné podávat žádosti o jakýkoliv grant. V dalších letech škola úspěšně žádala o financování grantového projektu Vzdělávání pro konkurenceschopnost s názvem *Podpora nabídky dalšího vzdělávání v Moravskoslezském kraji*, který je spolufinancován ze státního rozpočtu ČR a Evropského sociálního fondu. V rámci tohoto projektu škola poskytne řadu dílčích kvalifikačních kurzů v oboru Kuchař a číšník a Stravovací a ubytovací služby pro podpořené osoby. Projekt byl zahájen 1. 3. 2010 a plánované ukončení projektu je stanoveno na 28. 2. 2013.

Rovněž mezinárodní gastronomickou soutěž AHOL CUP můžeme řadit mezi projektové aktivity školy, protože se jedná o každoroční akci, jejímž spoluorganizátorem se stalo MŠMT České republiky, a která je podporovaná Krajským úřadem Moravskoslezského kraje a Statutárním městem Ostrava. V jednotlivých kategoriích soutěží kuchaři a barmani v gastronomických disciplínách:

- kuchař,
- tříčlenná družstva v gastronomických dovednostech,
- barman – jednotlivce,
- barman – družstvo.

Regionální kola se uskutečňují pro oblast Moravy a Slezska v budově AHOL – Střední školy gastronomie, turismu a lázeňství a pro oblast Čech v Hotelové škole v Plzni. Kuchaři jednotlivci mají za úkol připravit moderní teplý pokrm s hlavní a odlehčenou přílohou pro čtyři osoby v časovém limitu 45 minut. Výkony mladých kuchařů hodnotí porotci v čele s prezidentem Asociace kuchařů České republiky, Executive Chef Hotel Intercontinental Praha, panem Miroslavem Kubcem, který byl v roce 2010 zvolen v Chile do funkce Wacs Continental Director Central Europe, panem Janem Horkým, který je kapitánem Českého národního týmu kuchařů, šéfkuchařem restaurace Zlatá Praha v hotelu Intercontinental, Ing. Jiřím Guzdkem, Hoteliérem a restaurátérem roku 2006 a majitelem hotelu Gong, ze zahraničních porotců to jsou kuchaři z Polska a z Německa.

Barmani soutěží jak v jednotlivcích, tak ve družstvech a jejich úkolem je připravit za 12 minut pět porcí fancy drinku a dvě porce losovatelného drinku. Hodnotí se úroveň techniky a jakosti a jejich výkony hodnotí dvanáctičlenná komise spolu s prezidentem CBA České republiky. V kategorii barmanů a kuchařů se představují na vysoké úrovni žáci z celé České republiky, kteří se v regionálních kolech umístili na prvních místech, dále pak zástupci Polska, Německa, Slovenska, Rakouska a Itálie.

3.2.3 Účetnictví a financování

Školská právnická osoba účtuje v souladu se zákonem č. 563/91 Sb., o účetnictví, vyhláškou MF ČR č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/91 Sb., o účetnictví pro účetní jednotky, u nichž hlavním předmětem není podnikání, českými účetními standardy č. 401-414, zákonem č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, v platném

znění a metodickým pokynem č. j. 25458-09-26. Její příjmy a výdaje jsou pouze z hlavní činnosti, hospodářskou činnost škola nevykonává.

Rovněž tato škola má hlavní zdroj příjmu ze školného a z poskytovaných dotací dle zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, přičemž i v tomto případě platí, že škola musí mít hodnocení alespoň průměrné, aby dosáhla požadované výše dotace. Při horším hodnocení České školní inspekce dochází ke krácení dotace poskytované MŠMT ČR.

Dotace se poskytují zejména na vlastní činnost účetní jednotky. O nároku se účtuje současně s úhradou, ke dni účetní závěrky se účtuje o předpisu vždy, je-li nárok právně doložen.²³ Soukromým školám jsou však poskytovány dotace jen na provozní činnost, a to základní dotace ve výši 60% normativu a škola může mít nárok na dalších 30% zvýšené dotace normativu, pokud splní podmínky dané zákonem 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením. Žádost na zvýšenou dotaci se podává do 31. 1. kalendářního roku na další školní rok a hodnocení školy Českou školní inspekcí musí být lepší než průměrné.

Dalšími příjmy byly částky ostatních dotací, které se vázaly na jednotlivé projekty. V případě projektu *Podpora nabídky dalšího vzdělávání* byla poskytnuta poměrná část dotace na prvotní náklady, která musí být k termínům uvedeným ve smlouvě přesně zúčtována a doložena relevantními náklady. Tento projekt je dlouhodobý a klade velké nároky jak na organizaci celého projektu, tak na postupy účtování a přísnou kontrolu a dodržování čerpání přidělených prostředků. Finanční prostředky jsou poskytovány v české měně a jsou odděleny na zvláštním bankovním účtu. Pro tento projekt platí oddělené sledování nákladů jednotlivých položek, hlášení o čerpání grantu jsou podávána v pravidelných šestiměsíčních intervalech se souhrnným předkládáním ekonomických ukazatelů, žádosti o platbu a bližší specifikaci každého nákladu se zdůvodněním čerpání. Úroky z běžného účtu jsou příjmem, proto jsou vždy odpočítávány od finanční částky, kterou si škola nárokuje. Náklady se dělí na přímé a nepřímé. Přímé náklady zahrnují náklady na osobní náklady odborných garantů a lektorů projektu, náklady na základní vybavení a náklady na závěrečné zkoušky jednotlivých klíčových aktivit. Nepřímé

²³ SVOBODOVÁ, J. a kolektiv. *Účtová osnova, České účetní standardy – postupy účtování pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání (nevýdělečné organizace)*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 317 s. ISBN 978-80-7263-507-8.

náklady jsou pak počítány procentem z uznaných přímých nákladů. Přijatá dotace a náklady na projekt jsou účtovány na zvláštním středisku.

Každoročně pořádaná mezinárodní soutěž AHOL CUP probíhá pod záštitou MŠMT (soutěž byla zapsána ve Věstníku MŠMT), což znamená, že škola může obdržet finanční podporu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy prostřednictvím Krajského úřadu Moravskoslezského kraje. Dále se také uchází o příspěvek u Statutárního města Ostravy a Městského úřadu Ostrava – Vítkovice. Příspěvky, pokud je škola obdrží, jsou přísně účelově vymezeny, například na odměny soutěžícím, nájem prostor, ubytování komisařů, materiál a musí být řádně zúčtovány a vedeny v účetní evidenci školy odděleně. U této soutěže hrají důležitou roli sponzorské dary. Pořádání mezinárodní gastronomické soutěže je finančně velmi náročná záležitost a každý sponzorský dar ve formě surovin pro kuchaře nebo pomůcek pro barmany hraje důležitou roli. Vždyť i příprava soutěžícího na toto klání obnáší několikaměsíční trénink a pilování přípravy jídla pro čtyři osoby v časovém úseku do 45 minut s povolenou přípravou surovin. Dary jsou přiznávány v dani darovací za uplynulý kalendářní rok a nabytí darů je osvobozeno dle § 20 odst. 4 zákona České národní rady č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

3.3 Srovnání a vyhodnocení financování a účetnictví hlavní činnosti vybraných škol

Srovnání a vyhodnocení financování

Základním pilířem financování obou škol je příjem z dotací a ze školného. Pokud toto financování srovnáme se státními školami, pak soukromé školy nemají přístup k investičním zdrojům EU ani ČR, např. program zateplování škol ministerstva životního prostředí se netýká soukromých škol, které jsou obchodními společnostmi, nemohou žádat ani o dotaci na úsporu energií. Oproti státním školám jsou znevýhodněny u nově zřízených studijních nebo učebních oborů snížením dotace o 30% v prvním roce výuky tohoto oboru a stejný postih 30% je i u oboru vzdělání, pokud jej

škola přestane vyučovat v období delším než dva roky.²⁴ V souvislosti s příjmem dotací a školného jsou obě školy velmi závislé na počtu žáků, což se ukazuje jako velký problém zejména v posledních dvou letech.

Pro zajímavost se zaměřím na počty žáků za poslední čtyři roky na AHOL – Střední odborné škole s.r.o. a AHOL – Střední škole gastronomie, turismu a lázeňství v denní formě vzdělávání.

Tab. 3.1 Počty žáků v denní formě vzdělávání v letech 2007 - 2010

Rok	AHOL-SOŠ,s.r.o.	AHOL-SŠ GTL
2007	334	49
2008	172	180
2009	179	157
2010	173	147

*) zdroj vlastní

Z tabulky 3.1 je dobře patrné na počtech žáků, že v roce 2007 došlo k vyčlenění AHOL – Střední školy gastronomie, turismu a lázeňství, proto v roce 2007 má AHOL – Střední odborná škola s.r.o. téměř dvojnásobný počet žáků než v ostatních letech, zatímco školská právnická osoba má minimální počet žáků, protože přijala žáky od září pouze do prvního ročníku školního vzdělávání. V druhém roce své činnosti školská právnická osoba převzala žáky druhých, třetích a čtvrtých ročníků. U AHOL – Střední odborné školy gastronomie, turismu a lázeňství pozorujeme od roku 2009 pokles zájmu o tento obor, což je způsobeno dvěma faktory:

1. růstem konkurence v Ostravě a okolí.
2. demografickým poklesem žáků.

Obě školy se snaží dělat maximum pro nábor nových žáků do prvních ročníků. Pedagogové každoročně navštěvují základní školy, kde jednají s výchovnými poradci, prezentují školu na třídních schůzkách devátých ročníků, prezentují své výsledky na akci Učeň a středoškolák, která se každoročně pořádá na Černé louce v Ostravě. Zde jsou žáci devátých tříd informováni o dnech otevřených dveří, které se konají čtyřikrát až pětkrát opakovaně za sebou v odpoledních hodinách popřípadě o víkendu v prostorách škol, kde žáci

²⁴ HUSNÍK, P. Soukromé školy: chceme legislativní změny. *Učitelské noviny*, 2009, roč. 112, č. 37, s. 11. ISSN 0139-5718.

i pedagogové provádějí zájemce o vzdělávání po třídách, seznamují je s možnostmi studia, mimoškolního využití v kroužcích i s možnostmi budoucího uplatnění. Dny otevřených dveří jsou prezentovány na webových stránkách školy a dopředu inzerovány v denním tisku a Programu. Mimo Ostravu se školy prezentují na Infomě, což je prezentace škol pro žáky devátých tříd v Karviné, Opavě a Frýdku – Místku. Obě školy věnují náboru velkou pozornost a snaží se využít každou příležitost k prezentaci školy. Jednou z takových příležitostí je na AHOL – Střední odborné škole soutěž v anglickém jazyce nazvaná Harry Potter's day, kterou pořádá AHOL - SOŠ pro žáky základních škol. **Přes maximální snahu zaměstnanců obou škol je velmi složité docílit naplněnosti jednotlivých tříd v daných oborech. Zatímco do roku 2008 nebylo problémem nabrat dva první ročníky oboru Hotelnictví a turismus a škola musela zájemce odmítat z důvodu naplněnosti kapacity oboru vzdělávání, v posledních dvou letech je naplněna pouze jedna třída v ročníku, a to ještě ne do plné kapacity třídy 24 žáků. Je možné, že v dalších letech stavy mírně poklesnou z důvodu odchodu silných čtvrtých ročníků a slabšího náboru prvních ročníků. To by se dalo u jednotlivých škol zvrátit novými aktivitami, které by mohly přivést větší počet žáků a s tím spojené i finanční prostředky školám.**

U AHOL – Střední školy gastronomie, turismu a lázeňství by to mohla být činnost žáků zaměřená na catering a u AHOL – Střední odborné školy, s.r.o. vybudování hlídacích center pro děti předškolního věku, kdy by svou praxi navíc mohli vykonávat žáci oboru Pedagogického lycea a zúročit tak své poznatky a zkušenosti ze zahraničních stáží.

Jak již bylo řečeno, hlavním příjmem obou škol je příjem z dotací a školného, proto pro srovnání uvádím příjmy ze školného a dotací jednotlivých škol.

Tab. 3.2 Srovnání hlavních příjmů obou škol v letech 2007 - 2009

	AHOL – Střední odborná škola, s.r.o.		AHOL – Střední škola gastronomie, turismu a lázeňství	
Rok	Školné v Kč	Dotace v Kč	Školné v Kč	Dotace v Kč
2007	8 481.020,-	14 148.506,-	481.680,-	443.707,-
2008	6 631.825,-	11 171.046,-	587.789,-	3 563.565,-
2009	4 845.640,-	7 451.909,-	4 093.440,-	7 842.516,-

*) zdroj – účetní závěrky jednotlivých škol

Jak je zřejmé z tabulky 3.2 obě školy mají srovnatelnou výši školného – v roce 2009 pro nastupující první ročníky to byla částka 10.250,- Kč za pololetí u obou škol, můžeme zřetelně vidět rozdíl v poskytovaných dotacích u vznikající školy, kde škola dostávala pouze základní 60 % dotaci na žáka a nedostávala 30 % zvýšenou dotaci z důvodu provozování vzdělávacích oborů v prvním roce fungování školy. Stejná výše 60 % platí také v případě, že obor vzdělávání není otevřen v předcházejícím školním roce. Toto omezení platí pouze pro sektor soukromého školství. Tato dotace je poskytována na žáka dle stanoveného normativu, podle jednotlivých oborů a s platností od počátku školního roku.

Tab. 3.3 Roční normativ na žáka podle jednotlivých oborů a škol pro školní rok 2009/2010

Obor vzdělávání	AHOL – Střední odborná škola s.r.o.	AHOL-Střední škola gastronomie, turismu a lázeňství
Hotelnictví a turismus	Nemá tento obor akreditován	50 723,- Kč
Pedagogické lyceum	43 433,- Kč	Nemá tento obor akreditován
Veřejnosprávní činnost	42 681,- Kč	Nemá tento obor akreditován
Bankovníctví a Pojišťovnictví	44 481,- Kč	Nemá tento obor akreditován

*) zdroj – normativy MŠMT 2009/2010

Z těchto ročních normativů, vyčíslených v tab. 3.3, dostávají soukromé školy základní 60% dotaci a při splnění dalších podmínek pak navíc ještě 30 % zvýšenou dotaci. Z tabulky 3.3 je patrné, že nejvyšší dotace jsou u školské právnické osoby u oboru vzdělávání Hotelnictví a turismus, což je dáno vyšší náročností tohoto oboru a nároky na větší vybavenost a učební pomůcky.

Obě školy jsou zařazeny do sítě škol, vedeného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Jsou jim poskytovány dotace na provoz školy, ale jejich zásadní rozdíl je v účtování dle účetních předpisů a vyhlášek, podle kterých účtují. Společnost s ručením omezeným musí mít potvrzení auditora o vynaložení zisku na vzdělávání a školské

služby dle § 6 odst. 5 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, školská právnická osoba tuto povinnost nemá. Obě školy musí předložit:

- vyúčtování poskytnuté dotace do 15 října za předchozí školní rok, a to postupem, který je dán MŠMT ČR,
- výroční zprávu o hospodaření školy,
- rozbor hospodaření s dotací, zpracovaný podle osnovy stanovené ministerstvem,
- informaci o projednání výroční zprávy ve školské radě, pokud je zřízena.

Pro zvýšenou dotaci musí mít obě školy hodnocení České školní inspekce alespoň průměrné nebo lepší než průměrné a nesmí být zjištěno závažné porušení platných právních předpisů ČŠI. AHOL – Střední odborná škola se musela zavázat, že celý případný zisk vynaloží zpět na vzdělávání a školské služby, u AHOL – Střední školy gastronomie, turismu a lázeňství je to dáno statutem školské právnické osoby.

Dalším rozdílem mezi školami je vykazování dotací z daňového hlediska. Společnost s ručením omezeným vykazuje dotace jako daňový příjem, a proto veškeré výdaje, které se k tomuto daňovému příjmu vztahují, jsou daňovým nákladem, kdežto školská právnická osoba je vykazuje v daňovém přiznání jako nedaňový příjem a veškeré náklady spojené s dotačními příjmy jsou tedy posuzovány jako nedaňové výdaje. Spolu s dotacemi jsou nedaňovým příjmem také úroky z běžného účtu.

Shrnutí jednotlivých škol

Z tabulky č. 3.1 této kapitoly je zřejmé, že počty žáků jednotlivých škol, jsou téměř srovnatelné, kromě roku 2007, který byl prvním rokem činnosti AHOL – Střední školy gastronomie, turismu a lázeňství. Naopak velké rozdíly jsou u výše dotací v roce 2007 a 2008, kdy školská právnická osoba, jako nově vzniklý subjekt, měl nárok pouze na základní 60% dotaci a hospodařil v prvních dvou letech s velkým deficitem v příjmech z dotací i školného, kde se v příjmech za školné roku 2008, ještě projevil propad školného i dotací za 2. pololetí školního roku 2007/2008, což je velmi dobře čitelné z tabulky 3.2. Lepší vypovídací schopnost má srovnání údajů za rok 2009, který je vyrovnaným z hlediska počtu žáků i procentuální výši dotací obou škol. U školské právnické osoby se v roce 2009 projevil vyšší příjem z dotací díky vyššímu normativu na žáka u oboru Hotelnictví a turismus, který je zaznamenán v tabulce č. 3.3.

Obě školy mají také srovnatelný počet zaměstnanců, kdy u AHOL – Střední odborné školy, s.r.o. je to šestnáct pedagogický pracovníků a šest nepedagogických pracovníků a u AHOL – Střední školy gastronomie, turismu a lázeňství je zaměstnáno čtrnáct pedagogů a tři nepedagogičtí pracovníci.

V projektové oblasti má společnost s ručením omezeným čtyři velké projekty a organizuje ročně jednu významnější soutěž v krajském měřítku, AHOL – Střední škola gastronomie, turismu a lázeňství zatím pořádá jednu mezinárodní soutěž. **Když škola žádá o jakýkoliv grant, přikládá k přihlášce účetní závěrku za uplynulé období a jedním z hodnotících kritérií je kladný výsledek hospodaření. AHOL – Střední odborná škola je na trhu devatenáctým rokem, proto má lepší výsledky v projektových aktivitách - zejména se jedná o navázané kontakty v zahraničí pro odbornou praxi žáků. Na druhé straně je spousta výzev na projektové granty vypisována pro neziskové organizace a škola se jich tedy nemůže zúčastnit pro svůj právní statut s.r.o..** Toto je zase výhodou pro organizaci, která nebyla založena za účelem dosažení zisku, již je v našem případě AHOL – Střední škola gastronomie, turismu a lázeňství, která se do projektů teprve zapojuje. Její krátká historie je však v případě podávání přihlášek do výzev na přidělení grantu velkou nevýhodou. V současné době probíhá příprava pro zahraniční odborné praxe žáků a škola se zúčastní dalšího kola výzev pro grant z Národní agentury pro evropské vzdělávací programy Leonardo da Vinci.

Pokud si AHOL – Střední škola gastronomie, turismu a lázeňství zachová kladný výsledek hospodaření i v následujících letech, pak má jako školská právnická osoba daleko větší šance na čerpání finančních prostředků z Evropských strukturálních fondů a z Národní agentury pro evropské vzdělávací programy.

4. Analýza účetních závěrek, výročních zpráv a auditů

4.1 Účetní závěrka

4.1.1 Účetní závěrka společnosti s ručením omezeným

Účetní závěrka AHOL – Střední odborné školy, s.r.o. je sestavována ve zjednodušeném rozsahu k 31. 12. a je tvořena:

- rozvahou,
- výkazem zisku a ztráty,
- přílohou.

Účetní závěrka musí obsahovat název účetní jednotky, místo podnikání, právní formu, identifikační číslo, předmět podnikání, okamžik sestavení účetní jednotky a okamžik, k němuž se sestavuje účetní závěrka.²⁵ Rozvaha školy za rok 2009 (Příloha č. 1) nám dává přehled o aktivech a pasivech školy. Za rok 2009 škola nepořídila žádný investiční majetek, majetek pořízený formou leasingu účetní jednotka nemá a nevlastní ani užitková motorová vozidla. Rezervy na opravu hmotného majetku škola za rok 2009 netvořila a nemá závazky po splatnosti vůči státnímu rozpočtu, sociálním a zdravotním institucím. Byla tvořena daňově účinná opravná položka dle § 8a a § 8c zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, v platném znění.

Hospodaření za rok 2009 skončilo účetním ziskem 145 493,41 Kč (Příloha č. 2). Tento účetní zisk byl upraven o částky, o které se podle § 23 odst. 3 písm. a) zákona č. 586/1992 Sb., zvyšuje výsledek hospodaření o uhrazené smluvní pokuty. Zde se jedná o smluvní pokuty, které jsou povinni uhradit rodiče žáků za pozdní úhradu školného, která je smluvně zakotvena ve Smlouvě o vzdělávání. V roce, ve kterém nárok vznikl, je částka zaúčtována na výnosových účtech a v daňovém přiznání je částka, která nebyla uhrazena odečitatelnou položkou, upravující výsledek hospodaření. Proto tedy v roce, kdy k úhradě dojde, nesmíme zapomenout výsledek hospodaření zvýšit o tuto uhrazenou částku. Dále škola upravila výsledek hospodaření o výdaje na reprezentaci a nedaňové služby, kterými jsou zejména

²⁵ KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů*. 1.vyd. Ostrava: VŠB – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA, 2009. 215 s. ISBN 978-80-248-2149-8.

členské poplatky. Další částkou, o kterou škola upravovala výsledek hospodaření, je úprava o rozdíl mezi daňovými a účetními odpisy. Škola vytvořila i v tomto roce zisk, který však není rozdělován mezi společníky, ale používán pro zlepšení a zkvalitnění výuky žáků v následujících letech. Škola za poslední 4 roky vždy skončila s kladným výsledkem hospodaření, i když je to velice obtížné vzhledem ke klesajícímu počtu žáků a vzhledem k náročnosti nákladů na provozní náklady budovy, kdy se každoročně zvyšují nájem, ceny energií, učebních pomůcek a konkurence středních škol v kraji je vysoká. Důležitým a mnohdy rozhodujícím faktorem je také výše školného na soukromé škole.

Tab. 4.1 Výše školného, dotací a náklady na mzdy za rok 2007 – 2009 u s.r.o.

Rok	Školné v Kč	Provozní dotace MŠMT v Kč	Mzdy v Kč
2007	8 481.020,-	14 148.506,-	16 495 549,-
2008	6 631.825,-	11 171 046,-	13 333 491,-
2009	4 845.640,-	7 451.909,-	10 123.915,-

*) zdroj – hlavní knihy AHOL – Střední odborné školy, s.r.o.

Tato škola je na trhu již 19 let, a protože splňuje veškeré podmínky dané zákonem č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, pobírá základní dotaci a zvýšenou dotaci na žáka. Přestože dosahuje na maximum možné dotace, nestačí tyto finance na krytí mzdových nákladů školy a doplácí tuto položku ze školného. Z této položky musí hradit také veškeré své ostatní náklady na provoz školy, jako je nájemné, služby k nájmu, náklady na energii, vybavení a učební pomůcky.

Příloha k účetní závěrce obsahuje základní informace, je rozdělena do tří oddílů. V první části jsou obecné informace o škole – obchodní jméno, sídlo, identifikační číslo, právní forma, předmět podnikání, období, za které je účetní závěrka sestavena. Je zde uvedena informace o dni zápisu do obchodního rejstříku, statutárním orgánu a společnících, výši základního kapitálu, podíly společníků na základním kapitálu a informace o splacených vkladech. Pokud dojde ke změnám provedeným v uplynulém období v obchodním rejstříku,

pak je tato informace také uvedená v příloze. Je zde uvedena informace o povinnosti k DPH o obchodních podílech nebo jiné účasti na obchodních společnostech. Dále příloha obsahuje informace o průměrném počtu zaměstnanců a jsou zde uvedeny osobní náklady na zaměstnance a řídící pracovníky. V druhé části škola uvádí použité účetní metody a způsoby oceňování a odepisování, najdeme zde souhrnné informace o majetku školy. Ve třetí části jsou uvedeny doplňující informace k rozvaze a výkazu zisku a ztráty. V této části škola především analyzuje výši pohledávek a závazků, zejména pak pohledávky a závazky po splatnosti, tvorbu opravných položek na pohledávky, které vymáhá soudně, dále jsou zmiňovány rezervy, ty však škola v roce 2009 netvořila. Škola také nemá žádné závazky vůči státním institucím a institucím sociálního a zdravotního systému. Je zde uvedena informace o účtování zisku minulého období a přehled o peněžních tocích.

4.1.2 Účetní závěrka školské právnické osoby

Účetní závěrka AHOL – Střední školy gastronomie, turismu a lázeňství je sestavována k rozvahovému dni 31. 12. a je tvořena:

- rozvahou,
- výkazem zisku a ztráty,
- přílohou.

Výkaz zisku a ztráty je rozdělen na sloupec s údaji z hlavní činnosti a sloupec s údaji z vedlejší činnosti. AHOL – Střední škola gastronomie, turismu a lázeňství měla za rok 2009 kladný výsledek hospodaření, a to pouze z hlavní činnosti, doplňková činnost nebyla v tomto roce vykonávána (Příloha č. 4). Také tento výsledek hospodaření byl upraven o rozdíl mezi daňovým a účetními odpisy. Vzhledem k tomu, že škola v roce 2009 zařadila do užívání užitkový automobil Volkswagen, mohla si u něj uplatnit mimořádné odpisy dle ustanovení § 30 a) odst. 2 zákona o dani z příjmu, v platném znění. V tomto roce škola pořídila pro potřeby výuky počítačový server a lednici. Další úpravou výsledku hospodaření bylo zvýšení základu daně o výdaje na reprezentaci a členské poplatky organizacím, jako je Asociace hotelů a restaurací České republiky, Asociace číšníků a Asociace kuchařů ČR. Dále škola odečetla z daňových výdajů skutečnou spotřebu pohonných hmot, čímž zvýšila základ daně, na druhou stranu si uplatnila daňový výdaj v částce 5.000,- Kč za automobil měsíčně. Tuto částku je možné naposledy uplatnit za zdaňovací období roku

2010. Škola vlastní drobný majetek, který byl účtován přímo do spotřeby v celkové hodnotě 229.767,- Kč, tato částka je tvořena převážně vybavením pro kuchaře a číšníky.

V daňovém přiznání se celková částka dotací objevuje na řádku č. 101 spolu s úroky z běžného účtu dle § 18 odst. 4 b, c zákona č. 563/1991 Sb. Škola obdržela za rok 2009 dary ve výši 110.000,- Kč, které použila pro školské účely, a jsou v daňovém přiznání vyčísleny jako příjem, který není předmětem daně podle § 18 odst. 2 zákona o dani z příjmů, v platném znění. Na poskytnuté dary škola podala daňové přiznání k dani darovací. K přijatým a zúčtovaným dotacím jsou v daňovém přiznání vyčísleny nedaňové výdaje do výše uplatněných nedaňových dotací. **U zisku a základu daně z hlavní činnosti byl uplatněn odpočet § 20 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., pro nevýdělečné organizace. Tato daňová úspora bude v následujících letech použita na nákup investičního majetku, který bude sloužit školským účelům.**

Také u této školy pro názornost uvádím výši dotací a školného, které jsou základním příjmem školské právnické osoby, a náklady na mzdy, které jsou nejvýznamnější položkou nákladů.

Tab. 4.2 Výše školného, dotací a náklady na mzdy za rok 2007 – 2009 u ŠPO

Rok	Školné v Kč	Provozní dotace MŠMT v Kč	Mzdy v Kč
2007	481.680,-	443.707,-	519.026,-
2008	587.789,-	3 563.565,-	4 001.551,-
2009	4 093.440,-	7 842.516,-	7 340.628,-

*) zdroj – hlavní knihy AHOL – Střední školy gastronomie, turismu a lázeňství

Z uvedených údajů tab. 4.2 vyplývá, že dotace, které jsou poskytovány soukromým školám, nepokrývají mzdové náklady školy a veškeré další náklady na energie, nájmy a služby spojené s nájmem a také učební pomůcky jsou hrazeny ze školného. V roce 2007 škola zahájila svou činnost, z toho také vyplývají nízké částky za školné a také nízké dotace na provozní činnost. Ty byly ještě v prvním roce jen na základní 60 % dotaci na jednotlivého žáka, protože škola ve svém prvním roce provozu

nemůže žádat o zvýšenou 30 % dotaci ze zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, v platném znění.

Příloha účetní závěrky je rozdělena do tří částí. První obsahuje základní obecné informace o školské právnické osobě – název, sídlo, identifikační číslo, předmět činnosti, datum zápisu do rejstříku školských právnických osob, statutární orgán, průměrný počet zaměstnanců a osobní náklady vynaložené na tyto zaměstnance. V další části jsou informace o účetních metodách a obecních účetních zásadách, je zde uvedeno, jakým způsobem se vede účetnictví, jakým zákonem a vyhláškou se řídí, způsob účtování zásob, informace o hmotném a nehmotném investičním majetku a způsobu jeho účtování a odepisování. Ve třetí části přílohy k účetní závěrce jsou doplňující informace k rozvaze a výkazu zisku a ztrát, kde se škola zaměřila na popis pohledávek a závazků po lhůtě splatnosti. Je zde uvedena informace o peněžních tocích školské právnické osoby a rozpis řádku č. 101 daňového přiznání, kde jsou uváděny dotace na provoz školy a úroky z běžného účtu. Je zde poskytnuta informace o zisku z hlavní činnosti (hospodářská činnost není vykonávána), způsobu účtování a uplatnění odpočtu dle § 20 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., zákona o dani z příjmů, pro nevýdělečné organizace. Škola uvádí informaci, jakým způsobem byla využita daňová úspora.

4.2 Výroční zpráva a audit

4.2.1 Výroční zpráva a audit společnosti s ručením omezeným

AHOL – Střední odborná škola vyhotovuje výroční zprávu o činnosti školy za uplynulý školní rok v termínu do 15. 10. a odevzdává je Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje v Ostravě, odboru školství, mládeže a tělovýchovy. Každá výroční zpráva je komplexním přehledem, celkovou charakteristikou školy; dává přehled o všech oborech vzdělávání, včetně učebních plánů. Z přehledu učebních plánů je patrné, jaké jsou dotace hodin u jednotlivých předmětů základních, výběrových a volitelných. Obsahuje informaci, kdy a pod jakým jednacím číslem byl učební plán schválen na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. Dále výroční zpráva informuje o výsledcích přijímacího řízení v uplynulém školním roce a o studijních výsledcích žáků. Ze studijních výsledků žáků vyplývá, že největším problémem je matematika a cizí jazyky, naopak nejlepších průměrů dosáhli žáci v odborných předmětech. Výroční zpráva se dále zmiňuje se o dalším vzdělávání

pedagogických pracovníků včetně vedení školy. Ředitelka školy také klade nové cíle pro další školní rok a prezentuje údaje o aktivitách a prezentaci školy na veřejnosti. **Součástí výroční zprávy je poslední zpráva České školní inspekce. Cílem inspekční činnosti bylo vyhodnotit podmínky, průběh a výsledky vzdělávání, zhodnotit naplňování školních vzdělávacích programů, kontrola probíhala také v ekonomické oblasti o čerpání a správném zúčtování dotací poskytovaných MŠMT ČR. Inspekce byla seznámena s rozvojovými programy školy a s čerpáním účelových dotací. V celkovém hodnocení školy pro účely poskytování dotací ve smyslu § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním zařízením a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, je škola hodnocena jako lepší než průměrná.**

Další podstatnou součástí výroční zprávy jsou údaje o hospodaření školy. Tento oddíl obsahuje kopii vyúčtování dotací poskytnutých MŠMT a poskytuje údaje o hospodaření s poskytnutou dotací v uplynulém školním roce, a to v členění na období 9 - 12 předešlého kalendářního roku a 1 - 8 současného kalendářního roku. Dalšími přílohami v oddíle hospodaření školy je výkaz zisku a ztráty, rozvaha, příloha k roční účetní závěrce a zpráva o propojených osobách. Tyto výkazy jsou vždy za uplynulý kalendářní rok.

Výroční zprávě je věnována velká pozornost a je zpracovávána s maximální pečlivostí. Ředitelka školy je projednává s jednatelem společnosti a následně je předložena školské radě k projednání a schválení.

Společnost s ručením omezeným je z důvodu pobírání dotací ze státního rozpočtu dle § 6 odst. 5, zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, v platném znění, povinna předložit příslušnému krajskému úřadu vynaložení zisku na vzdělávání a školské služby potvrzenou auditorem. V opačném případě může krajský úřad odstoupit od smlouvy na zvýšenou dotaci.

4.2.2 Výroční zpráva a audit školské právnické osoby

Výroční zpráva o činnosti školy je zpracovávána v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, zákonem č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám a vyhláškou č. 225/2009 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy a zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících. Je sepisována za uplynulý školní rok a je zpracovávána v měsíci září.

K tomuto datu je zpracovávána z důvodu vyúčtování dotací a z důvodu žádostí o zvýšené dotace.

Výroční zpráva obsahuje následující hlavní body:

- základní údaje o škole a přehled oborů vzdělání,
- přehled o externích a interních zaměstnancích školy,
- informace o přijímacím řízení,
- výsledky vzdělávání žáků podle cílů stanovených školními vzdělávacími programy,
- údaje o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků,
- údaje o aktivitách a prezentaci školy na veřejnosti,
- materiálně – technické zázemí školy,
- činnost preventisty sociálně – patologických jevů a výchovného poradce,
- popis spolupráce školy s rodiči,
- údaje o výsledcích inspekční činnosti provedené Českou školní inspekcí,
- zapojení školy do dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení,
- základní údaje o hospodaření školy.

V příloze této výroční zprávy najdeme fotografie nejdůležitějších akcí ze života školy, které se v uplynulém školním roce uskutečnily. **Tato výroční zpráva je předkládána radě školské právnické osoby k projednání a ke schválení. Pak je výroční zpráva odevzdávána Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje v Ostravě do 15. 10., a to Odboru školství, mládeže a tělovýchovy.**

Školská právnická osoba nemá povinnost předkládat audit ani auditorem potvrzené vynaložení zisku na vzdělávání a školské služby příslušnému krajskému úřadu dle § 6 odst. 5, zákona č. 306/1999 Sb. o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, v platném znění.

4.3 Rozdíly v účetních závěrkách, výročních zprávách a auditech jednotlivých škol

Rozdíl v účetních závěrkách

Účetní závěrky obou škol jsou zpracovávány za kalendářní rok k 31. 12.. Hlavní rozdíl u účetních závěrek je dán rozdílností vyhlášek, podle kterých účtují. Rozdíly ve formách účetních závěrek jsou zřejmé z příloh této bakalářské práce.

AHOL – Střední odborná škola, s.r.o. účtuje dle vyhlášky Ministerstva financí ČR č. 500/2002 Sb.. Rozvaha je rozdělena na aktiva a pasiva a obě části jsou rozděleny na běžné účetní období a minulé účetní období. Rozvaha je propojena s výkazem zisku a ztráty, a to částkou, která vyjadřuje výsledek hospodaření za účetní období. Výkaz zisku a ztráty je podáván ve zjednodušeném rozsahu a také v členění za běžné a minulé období.

U AHOL – Střední školy gastronomie, turismu a lázeňství jsou součástí daňového přiznání výkazy dle vyhlášky č. 504/2002 Sb., pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání. Rozvaha je také členěna na období minulé a současné a výkaz zisku a ztráty je sestavován za současné období v členění na hlavní a hospodářskou činnost.

Tab. 4.3 Srovnání výsledků hospodaření jednotlivých škol a platby daní

	AHOL-Střední odborná škola, s.r.o.		AHOL – Střední škola gastronomie, turismu a lázeňství	
Rok	Výsledek hospod. v Kč	Daň z příjmů PO v Kč	Výsledek hospod. v Kč	Daň z příjmů PO v Kč
2007	-187 896,-	8 580,-	283 114,-	0
2008	336 388,-	6 510,-	268 763,-	9 030,-
2009	145 494,-	5 800,-	192 986,-	0

*) zdroj – účetní závěrky obou škol

Z uvedeného přehledu tab. 4.3 vyplývá, že i záporný výsledek hospodaření v roce 2007 u AHOL – Střední odborné školy, s.r.o. po závěrkových operacích vedl k odvodu daně z příjmů právnických osob. V letech 2008 a 2009 byla vyměřena daň, na kterou byla uplatněna sleva na dani dle § 35 odst. 1 písm. a) zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, v platném znění.

AHOL – Střední škola gastronomie, turismu a lázeňství ve všech letech uplatnila u zisku a základu daně z hlavní činnosti odpočet podle § 20 odst. 7 zákona č. 586/92 Sb. pro nevýdělečné organizace. Tato daňová úspora byla v následujících letech použita na nákup investičního majetku.

AHOL – Střední odborná škola má právní formu společnosti s ručením omezeným; nebyla však zřízena za účelem podnikání, ale k nevýdělečným vzdělávacím účelům, jak umožňuje obchodní zákoník. Zisk je vždy použit pro školské účely, na další vzdělávání žáků, učební pomůcky nebo vybavení školy. Nikdy nedošlo k rozdělení zisku

společníkovi. Také AHOL – Střední odborná škola gastronomie, turismu a lázeňství svůj zisk využila pro další vybavení a rozvoj školy.

Pokud budeme srovnávat přílohu sestavovanou k účetním závěrkám, pak v jednotlivých částech nacházíme následující rozdíly:

- v obecné části jsou rozdílné informace u statutárních orgánů a základního jmění
- v doplňujících informacích je podstatný rozdíl v popisu řádku č. 101 daňového přiznání u AHOL – Střední školy gastronomie, turismu a lázeňství, která tento řádek rozebírá podle jednotlivých položek, z důvodu uplatňování provozní dotace a úroků z běžného účtu, jako nedaňový příjem. AHOL – Střední odborná škola s.r.o. je také příjemcem dotací na provoz školy, ale tyto dotace vykazuje jako daňový příjem.

Rozdíly v příloze jsou dány rozdílností jednotlivých vyhlášek, podle kterých účtují AHOL – Střední odborná škola, s.r.o. dle vyhlášky č. 500/2002 Sb. a AHOL – Střední škola gastronomie, turismu a lázeňství dle vyhlášky č. 504/2002 Sb. To znamená také rozdíl ve zveřejňování účetní závěrky, kdy společnost s ručením omezeným má povinnost zveřejnit účetní závěrku v Obchodním rejstříku, AHOL – Střední škola gastronomie, turismu a lázeňství tuto povinnost nemá.

Rozdíl ve výročních zprávách a auditech

Obě školy vyhotovují výroční zprávu na základě zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, zákonem č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, v platném znění a vyhláškou č. 225/2009 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy a zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících. Školy by neměly nárok na poskytnutí provozní dotace v příštím školním roce, pokud by nepředložily za uplynulý školní rok vyúčtování dotace postupem stanoveným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, výroční zprávu o činnosti školy, rozbor hospodaření s poskytnutou dotací podle zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, v platném znění a informaci o projednání výroční zprávy o činnosti školy ve školské radě. Výroční zpráva obou škol má všechny náležitosti a je v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, zákonem č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám a vyhláškou č. 225/2009 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy a zákonem č. 563/2004

Sb., o pedagogických pracovnících. Je sepisována za uplynulý školní rok a je odevzdávána v termínu do 15. 10. příslušného kalendářního roku Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje v Ostravě. **Ve výročních zprávách u soukromých škol, pokud nejsou zpracovávány na základě splnění podmínek § 20 odst. 1 písm. a) až d) zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění, nejsou po formální stránce rozdíly. Zprávu auditora o vynaložení zisku na vzdělávání a školské účely je povinna předkládat AHOL – Střední odborná škola, s.r.o. z důvodu pobírání dotací ze státního rozpočtu na provoz školy dle § 6 odst. 5, zákona č. 306/1999, o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, v platném znění. Školská právnická osoba tuto povinnost nemá.**

5. Závěr

Cílem mé práce bylo srovnání dvou konkrétních soukromých škol, z nichž jedna je společností s ručením omezeným a druhá školskou právnickou osobou. Kladla jsem si otázku, kterou z právních forem bych doporučila zřizovatelům k provozování soukromé školy.

V předchozích kapitolách jsem se zabývala jednotlivými specifiky daných právních forem a na závěr každé kapitoly jsem provedla dílčí srovnání. Poslední dvě kapitoly jsou již věnovány konkrétním dvěma soukromým středním školám. Dle mého názoru je velmi zajímavé srovnání počtu soukromých škol v České republice i v Moravskoslezském kraji z hlediska počtu právních forem. **Ukázalo se, že školská právnická osoba je zastoupena opravdu v malé míře oproti jiným právním formám, jakými jsou společnost s ručením omezeným nebo obecně prospěšná společnost.** Tento počet je logický vzhledem k vývoji v soukromém školství, protože nejprve vznikaly společnosti s ručením omezeným a pak až nastupovaly ostatní právní formy, přičemž školská právnická osoba je poslední právní formou, která byla na trhu soukromých škol k dispozici. Přesto mnoho podnikatelů ve školství nevolí tuto právní formu buď z neznalosti, nebo z toho důvodu, že společnost s ručením omezeným je mnohem rozšířenější právní formou a mnohem více podnikatelů s ní má osobní zkušenosti.

Z mého pohledu je velkou výhodou školské právnické osoby, že zřizovatel nevkládá do podnikání vklad, jako je tomu u společnosti s ručením omezeným. Naopak nevýhodou může být pro zřizovatele Rada školy, která schvaluje hospodaření s majetkem a finančními prostředky, schvaluje rozpočet a financování i roční účetní závěrku. To může být velkou překážkou pro podnikatele, který si záležitosti své firmy chce řídit a korigovat sám. Mnoho zřizovatelů si však při zakládání školy nebo školského zařízení neuvědomuje, že při žádostech o různé granty nebo finanční příspěvky na projektové aktivity bude u společnosti s ručením omezeným v obrovské nevýhodě. I když tyto společnosti nemusí být založeny za účelem dosažení zisku, jejich statut s.r.o. je jim při žádostech o granty velkou překážkou a školy jsou často pro tento statut vyřazeny ze soutěže o grantový příspěvek nebo se vůbec nemohou zúčastnit podávané výzvy Moravskoslezského kraje nebo Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Obě školy jsou si velice podobné, jejich rozdílnost v oblasti účetnictví a účetních závěrek plyne z rozdílnosti vyhlášek, podle kterých vedou své účetnictví. V oblasti hlavní činnosti, výročních zpráv a auditu je největším rozdílem zpráva auditora. Společnost s ručením omezeným má povinnost předložit potvrzení auditora o vynaložení zisku na vzdělávání a školské služby, z důvodu pobírání dotací ze státního rozpočtu dle § 6 odst. 5 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, v platném znění za uplynulý kalendářní rok, kdežto školská právnická osoba tuto povinnost nemá, pouze v žádosti o poskytnutí dotace na další školní rok se zaváže, že celý svůj zisk za příslušný kalendářní rok použije na vzdělávání a školské služby.

Dle mého názoru, je v oblasti soukromého školství, lepší variantou soukromá škola jako školská právnická osoba, než jako společnost s ručením omezeným, a to z důvodu snazšího financování a získávání účelových dotací a grantů pro školu a žáky školy, samozřejmě za předpokladu, že škola splňuje náležitosti kladného výsledku hospodaření a dalších podmínek, které jsou dané legislativou nebo podmínkami pro jednotlivé dotace. Dalším důvodem je také daňová úspora u zisku a základu daně pro nevýdělečné organizace, kde je možný odpočet dle § 20 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů a také úspory za audit hospodářského výsledku.

Z výše uvedených důvodů bych při zakládání soukromé školy nebo školského zařízení doporučila formu školské právnické osoby.

Seznam použité literatury

DVOŘÁK T., *Společnost s ručením omezeným*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2008. 454 s. ISBN 978-80-7357-344-7.

FIŠEROVÁ, E.; CHALUPA, R.; KADLEC, J.; PILÁTOVÁ, J.; PROCHÁZKOVÁ, D.; SEDLÁK, R.; SKÁLOVÁ, J.; TKÁČ, R.; VLACH, P. *ABECEDA účetnictví pro podnikatele 2010*. 8.vyd. Olomouc: ANAG, 2010. 439 s. ISBN 978-80-7263-598-6.

HAJZLEROVÁ, I. *Spisová služba ve školské praxi*. 1.vyd. Karviná: PARIS, 2007. 115 s. ISBN 978-80-903817-6-6.

HUSNÍK, P. Soukromé školy: chceme legislativní změny. *Učitelské noviny*, 2009, roč. 112, č. 37, s. 11. ISSN 0139-5718.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů*. 1.vyd. Ostrava: VŠB – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA, 2009. 215 s. ISBN 978-80-248-2149-8.

SVOBODOVÁ, J. a kolektiv. *Účtová osnova, České účetní standardy – postupy účtování pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání (nevýdělečné organizace)*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 317 s. ISBN 978-80-7263-507-8.

URBANCOVÁ A.; KRYŠKOVÁ Š. *Účetnictví nevýdělečných organizací A*. 2.vyd. Ostrava: VŠB – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA, 2008. 232 s. ISBN 978-80-248-1801-6.

Legislativní zdroje

České účetní standardy č. 001 – 023, pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů

České účetní standardy č. 401 – 414, pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Metodický pokyn MF ČR č. 25458-09-26

Vyhláška MŠMT č. 225/2009 Sb., o stanovení náležitostí dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy

Vyhláška MF ČR č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška MF ČR č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění zákona č. 562/2004 Sb.

Zákon ČNR č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí

Zákon č. 513/1991 Sb. obchodní zákoník

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Zákon ČNR č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů

Internetové zdroje

Rejstřík škol. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. 2007, (cit. 2011-01-28).
Dostupný z WWW: <<http://rejskol.msmt.cz>>

Seznam zkratek

DPH – Daň z přidané hodnoty

CBA – Česká barmanská asociace

ČNR – Česká národní rada

ČR – Česká republika

ČŠI - Česká školní inspekce

ČÚS – České účetní standardy

EU – Evropská unie

IČ – Identifikační číslo

IFRS – Mezinárodní standardy účetního výkaznictví

MF ČR – Ministerstvo financí České republiky

MŠMT – Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy

Obch. z. – Obchodní zákoník

OR – Obchodní rejstřík

SR – Státní rozpočet

s.r.o. – Společnost s ručením omezeným

ŠPO – Školská právnická osoba

UNESCO – Organizace spojených národů pro vzdělávání, vědu a kulturu

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 9. 5.2011

Lenka Vavříková

Starobní 5, Ostrava – Vítkovice, 703 00

Přílohy

Příloha č. 1 – Rozvaha AHOL – Střední odborné školy, s.r.o. k 31. 12. 2009

Příloha č. 2 – Výkaz zisku a ztráty AHOL - Střední odborné školy, s.r.o. k 31. 12. 2009

Příloha č. 3 – Rozvaha AHOL – Střední školy gastronomie, turismu a lázeňství k 31. 12. 2009

Příloha č. 4 – Výkaz zisku a ztráty AHOL – Střední školy gastronomie, turismu a lázeňství
k 31. 12. 2009